

Germanizmi u zapadnojužnoslavenskim jezicima: obilježja i upotreba među mladim odraslim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika

---

Dravinec, Mirna

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:131:505003>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-04**

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
University of Zagreb
Faculty of Humanities
and Social Sciences

Repository / Repozitorij:

[ODRAZ - open repository of the University of Zagreb
Faculty of Humanities and Social Sciences](#)

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Odsjek za južnoslavenske jezike i književnosti
Diplomski studij južnoslavenskih jezika i književnosti
Jezično-prevoditeljski smjer

**GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLAVENSKIM JEZICIMA:
Obilježja i upotreba među mladim odraslim govornicima
hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika**
Magistarski rad
15 ECTS

Studentica: Mirna Dravinec

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Virna Karlić

Zagreb,
lipanj, 2024.

Studentica: Mirna Dravinec

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Virna Karlić

U Zagrebu, 13. lipnja 2024.

Izjava o neplagiranju

Ja Mirna Dravinec, kandidatkinja za magistra/u južne slavistike, izjavljujem da je ovaj magistarski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da niti jedan dio magistarskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno prepisan iz kojega necitiranog rada. Isto tako izjavljujem da nikoji dio rada ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

POTPIS

Germanizmi u zapadnojužnoslavenskim jezicima: obilježja i upotreba među mladim odraslim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika

Sažetak

Rad se bavi utjecajem njemačkog jezika na hrvatski, slovenski i srpski jezik, s posebnim naglaskom na poznavanju i upotrebi leksičkih germanizama među mladim odraslim govornicima koji žive i studiraju u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu. Rad se sastoji od teorijskog i istraživačkog dijela. Prva, teorijska cjelina rada posvećena je temeljnim pojmovima iz područja kontaktne lingvistike vezanim za jezično posuđivanje, prikazu procesa preuzimanja posuđenica te povijesnog konteksta povezanosti zapadnojužnoslavenskih jezika i njemačkog jezika. U drugoj cjelini rada istražuje se stupanj poznavanja i učestalost upotrebe izabranih leksičkih germanizama među govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika. Za potrebe istraživanja provedena je anketa među studentima Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Hrvatska), Filozofskog fakulteta u Ljubljani (Slovenija) te Filološkog fakulteta u Beogradu (Srbija). Nakon prikaza rezultata istraživanja slijede njihova interpretacija, rasprava i zaključak.

Ključne riječi: jezični kontakti, leksikologija, jezično posuđivanje, germanizmi, hrvatski jezik, slovenski jezik, srpski jezik

German Loanwords in Western South Slavic Languages: Characteristics and Usage among Young Adult Speakers of Croatian, Slovenian, and Serbian

Abstract

This thesis explores the influence of the German language on Croatian, Slovenian, and Serbian, with a particular focus on the knowledge and usage of German loanwords among young adult speakers who live and study in Zagreb, Ljubljana, and Belgrade. The thesis comprises both theoretical and research sections. The first, theoretical part of the thesis is dedicated to fundamental concepts in contact linguistics related to language borrowing, the process of word borrowing, and the historical context of the connection between the Western South Slavic languages and the German language. The second part of the thesis investigates the level of knowledge and frequency of use of selected lexical Germanisms among speakers of Croatian, Slovenian, and Serbian. For the purposes of the research, a survey was conducted among students from the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb (Croatia), the Faculty of Arts in Ljubljana (Slovenia), and the Faculty of Philology in Belgrade (Serbia). Following the presentation of the research results, their interpretation, discussion, and conclusion are provided.

Keywords: language contact, lexicology, language borrowing, loanwords, Germanisms, Croatian language, Slovenian language, Serbian language

Sažetak

1	UVOD	6
2	JEZICI U KONTAKTU.....	7
2.1	VRSTE JEZIČNIH KONTAKATA I KONFLIKATA.....	8
2.2	JEZIČNO POSUĐIVANJE	10
2.3	POSUĐENICE	11
2.3.1	VRSTE POSUĐENICA.....	11
2.4	GERMANIZMI	12
2.4.1	GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLAVENSKIM JEZICIMA.....	13
2.5	KONTAKTI ZAPADNOJUŽNOSLAVENSKIH JEZIKA I NJEMAČKOG:	16
	DRUŠTVENO-POVIJESNI KONTEKST	16
2.5.1	HRVATSKI JEZIK	16
2.5.2	SLOVENSKI JEZIK.....	18
2.5.3	SRPSKI JEZIK	19
3	ISTRAŽIVANJE	22
3.1	METODOLOGIJA.....	22
3.1.1	UPITNIK.....	22
3.1.2	ISPITANICI	26
3.2	REZULTATI ANKETE	27
3.2.1	JELA, PIĆA I NJIHOVO PRIPREMANJE	28
3.2.2	TEHNIKA.....	30
3.2.3	PREDMETI SVAKODNEVNE UPOTREBE.....	31
3.2.4	GRADNJA I UREĐENJE STAMBENOG PROSTORA	33
3.2.5	OBIČAJI I DRUŠTVENI KONTAKTI	35
3.3	OSVRT NA REZULTATE – SINTEZA	36
4	ZAKLJUČAK	39
5	POPIS LITERATURE	41
6	PRILOG: GRAFIČKI PRIKAZ REZULTATA ANKETE	45
7	PRILOG: PRIMJER UPITNIKA NA SLOVENSKOM, HRVATSKOM I SRPSKOM JEZIKU	49

1 Uvod

Ovaj diplomski rad bavi se utjecajem njemačkog jezika na suvremeni hrvatski, slovenski i srpski jezik – posebice na jezik njihovih mladih odraslih izvornih govornika. Glavni ciljevi rada jesu: (1) utvrditi vrste i obilježja jezičnog posuđivanja elemenata iz njemačkog jezika u jezike primatelje (hrvatski, slovenski, srpski), (2) odrediti društveno-političke i jezične njemačko-hrvatske/slovenske/srpske odnose kroz povijest te (3) istražiti zastupljenost germanizama u južnoslavenskim jezicima i njihovu uporabu među mladim odraslim izvornim govornicima.

Rad je strukturiran u dvije cjeline. Prva, teorijska cjelina uključuje poglavlje posvećeno kontaktnoj lingvistici – njezinom razvoju, ciljevima i istraživačkim metodama te temeljnim pojmovima relevantnim za ovaj rad – s posebnim naglaskom na jezičnom posuđivanju i vrstama posuđenica. U nastavku ovoga poglavlja slijedi pregled međujezičnih kontakata koji su se kroz povijest ostvarili između njemačkog te hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika. Druga cjelina uključuje prikaz istraživanja koje je provedeno za potrebe ovoga rada. Ona uključuje prikaz ciljeva, polazne hipoteze te metodologije istraživanja, nakon čega slijedi prikaz dobivenih rezultata i njihova interpretacija.

Provedeno istraživanje posvećeno je utvrđivanju stupnja poznavanja i upotrebe leksičkih germanizama među mladim odraslim osobama koje su izvorni govornici hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika, a žive i studiraju u kulturnim i urbanim središtima triju država – Zagrebu, Ljubljani i Beogradu. Istraživanje je provedeno putem *online*-upitnika među studentima filoloških i filozofskih fakulteta u tri navedena grada. Kao polazište za izradu ankete korištena je literatura o germanizmima u zapadnojužnoslavenskim jezicima, a kao dodatni izvor informacija o njihovoj upotrebi na hrvatskom, slovenskom i srpskom govornom području korišteni su međusobno usporedivi mrežni korpusi Classla-hr, Classla-sl i Classla-rs. Istraživanje je provedeno s dva temeljna cilja: (1) utvrditi i usporediti poznavanje i upotrebu leksičkih germanizama među izvornim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika koji nikada nisu učili njemački jezik ili su ovladali njime na početničkoj (A1) razini; (2) utvrditi je li presudni čimbenik za bolje poznavanje i veću frekventnost upotrebe germanizama geografska bliskost njemačkom govornom području. U završnom poglavlju predstavljeni su zaključci proizašli iz provedenog istraživanja.

2 Jezici u kontaktu

Da bi se ostvario proces međujezičnog posuđivanja, jezik primatelj mora stupiti u kontakt s jezikom davateljem. Stoga je glavni preduvjet za posuđivanje germanizama u zapadnojužnoslavenskim jezicima bilo stupanje u kontakt s njemačkim jezikom. Prema Filipoviću (1986: 17) postoje dva načina ostvarivanja međujezičnih kontakata, odnosno jezičnih dodira. Prvi način podrazumijeva preuzimanje jezičnih elemenata iz jezika davatelja u jezik primatelj, dok drugi podrazumijeva jezične interferencije do kojih dolazi u govoru pojedinca prilikom učenja stranog jezika. Prema Thomason (2011: 1) jezični dodir podrazumijeva korištenje više jezika na istom području u isto vrijeme, što može rezultirati izmjenom jezičnog materijala.

Ovim lingvističko-sociološkim fenomenom bavi se lingvistička disciplina koja se zove kontaktna lingvistika ili dodirno jezikoslovlje. Pojmove *jezici u kontaktu* i *kontaktna lingvistika* uveo je Uriel Weinreich 1953. godine (Filipović 1986: 17), a područja bavljenja ove discipline su bilingvizam, višejezičnost, prevođenje, usvajanje stranih jezika te svi oblici interferencija do kojih dolazi uslijed jezičnih i kulturnih kontakata (Zavašnik i Šestić 2013: 12). Tijek razvoja kontaktne lingvistike Filipović (1986) dijeli u tri etape. Njezini najraniji začeci javljaju se već u 18. stoljeću, kada se znanstvenici tijekom prikupljanja jezičnog materijala susreću s posuđenicama te uvode pojmove *jezično miješanje* i *miješani jezici* (ibid. 19). U ovoj etapi razvoja kontaktne lingvistike znanstvenici su bili podijeljenog mišljenja u vezi miješanih jezika. Katičić (1970: 118) ih prema tom kriteriju dijeli na one koji su smatrali da miješani jezici ne postoje, na one koji su smatrali da postoje te na one koji su smatrali da su svi jezici miješani. Drugu etapu razvoja kontaktne lingvistike Filipović smješta u 20. stoljeće, kada su uvedeni pojmovi jezičnog posuđivanja i jezičnih dodira, a u fokusu istraživanja našla se pojava dvojezičnosti kao važnog polazišta za proučavanje jezičnog posuđivanja i interferencija. Početke treće faze razvoja kontaktne lingvistike Filipović (1986: 33) vezuje za doprinose američkih i kanadskih znanstvenika Wenera Leopolda, Einara Haugena, Uriela Weinreicha i Williama F. Mackeyja, koji postavljaju temelje suvremenih teorija jezika u kontaktu.

2.1 Vrste jezičnih kontakata i konflikata

Ovaj rad bavi se germanizmima kao vrstom leksičkih posuđenica, koje su u zapadnojužnoslavenske jezike ušle uslijed jezičnih dodira s njemačkim jezikom (*Hrvatska llopedija*¹). Ti jezični dodiri (kao i konflikti) ponajprije su posljedica međuljudskih dodira, u prvom redu među pripadnicima različitih kultura i govornika različitih jezika. Rezultati jezičnih dodira mogu biti sljedeće pojave: međujezično posuđivanje (njem. *Zwischensprachliche Entlehnung*), prebacivanje kodova (njem. *Codeswitching*), interferencija (njem. *Interferenz*), miješanje jezika (njem. *Mischsprache*), zamjena jezika (njem. *Sprachwechsel*), nastanak novih jezika (pidžinizacija i kreolizacija) te izumiranje jezika (njem. *Sprachtod*) (Thomason 2011: 3). U nastavku slijedi kratak opis svake od navedenih pojava.

(Među)jezično posuđivanje prijenos je jezičnih sastavnica iz jednog jezika u drugi. Tako uvedene riječi u jeziku primatelju nazivaju se posuđenicama. Budući da je međujezično posuđivanje najuža tema ovog rada, posvećeno mu je zasebno (iduće) poglavlje.

Prebacivanje kodova je „upotreba materijala iz dva (ili više) jezika od strane jednog govornika u istome razgovoru, pri čemu se podrazumijeva da svi sudionici 'istoga razgovora' govore ili barem razumiju oba (ili sve) jezika” (Thomason 2011: 132). Drugim riječima, prebacivanje kodova je naizmjenično korištenje dvaju ili više jezika unutar jednog razgovora. Postoje dvije vrste prebacivanja kodova: međurečenično (jezici se izmjenjuju na razini rečenica, npr. jedna rečenica je na jednom jeziku, a druga na drugom) i unutarrečenično (korištenje dvaju ili više jezika unutar jedne rečenice) (ibid. 132).

Interferencija je prema *Hrvatskoj enciklopediji* „individualno i nehotično preuzimanje glasovnih, morfoloških, sintaktičkih i leksičkih elemenata ili značajki iz jednoga jezika u drugi uslijed jezičnog dodira i dvojezičnosti” (*Hrvatska enciklopedija*²). Primjerice, kada govornik hrvatskoga jezika izgovara njemačku riječ *Rede* [re'de] umjesto [re:'də].

Miješanje jezika je, kako navodi Thomason (2011: 197), proces koji nastaje u kontaktnoj situaciji gdje najčešće prevladava jednostrani jezični utjecaj, pa nema potrebe za novim jezikom. Taj fenomen nastupa u zajednici s visokim postotkom dvojezičnih govornika, ekskluzivno između dva jezika koji mogu i ne moraju pripadati istoj jezičnoj porodici. Do miješanja jezika najčešće dolazi iz želje ili čak potrebe govornika da se izdvoje od ostatka zajednice – primjerice, kako bi govornici novonastalog miješanog jezika razgovore iz svoje

---

¹ Natuknica „Germanizam”, *Hrvatska enciklopedija*: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=21799> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

² Natuknica „Interferencija”, *Hrvatska enciklopedija*: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/interferencija> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

zajednice zadržali tajnima ili kako bi simbolički istaknuli svoju pripadnost toj zajednici (ibid. 198).

Pidžinizacija i kreolizacija procesi su miješanja jezika uslijed jezičnih dodira koji rezultiraju nastankom pidžina i kreolskih jezika. Pidžini nastaju miješanjem dvaju ili više jezika, nemaju izvorne govornike, a njihova je upotreba ograničena samo na određene situacije kontakata među govornicima različitih jezika (npr. prilikom trgovanja) (Rickford i McWhorter 1998: 163). Kreolski jezici najčešće se razvijaju iz pidžina, i to kada pidžin postane jezikom svakodnevne komunikacije i materinskim jezikom govornika. Kreolski jezici su na strukturnom planu znatno kompleksniji od pidžina (ibid. 163).

Zamjena jezika je proces koji nastupa uslijed jezičnog dodira prilikom kojeg jedan (u društveno-političkom smislu podređen) jezik biva zamijenjen drugim (u društveno-političkom smislu nadređenim) jezikom (Brenzinger 1998: 189). Prema Brenzingeru (1998) do ove pojave najčešće dolazi zbog utjecaja globalizacije. Širenje dominantnih jezika danas se više ne postiže fizičkim pritiskom (što je bio slučaj u kolonijalno doba), već društvenim i ekonomskim pritiskom (ibid. 191). Kao posljedicu smjene jezika treba istaknuti širenje novog jezika te ugrožavanje ili potpuni nestanak starog jezika. Zamjena jezika može biti rezultat provođenja (jezične) politike, ali može nastupiti i spontano (Ostler 2014)³.

Izumiranje jezika posljedica je jezičnog konflikta koji nastupa uslijed jezičnog dodira. Nelde (1998: 199) jezične konflikte dijeli na prirodne i umjetne. Prirodni konflikti nastaju među većinskim i manjinskim autohtonim jezičnim zajednicama, dok umjetni nastaju iz situacija kompromisa u kojima su jedna ili više jezičnih zajednica u neravnopravnom odnosu. Do umjetnog jezičnog konflikta često dolazi zbog političkog utjecaja velike ekonomske sile koja nameće svoj jezik kao jezik komunikacije s govornicima drugih jezika (ibid.). Razlog tome je potreba za bržom i boljom komunikacijom (ibid.). Jezični konflikt posljedica je neravnopravnog odnosa među jezicima u kontaktu. Rezultat ugroženosti jezika može biti njegovo izumiranje. Prema Thomason (2001: 223) jezik se smatra izumrlim kada više nema nijednog izvornog govornika tog jezika.

---

³ Natuknica "Language Shift", *Oxford Bibliographies Online in Linguistics*:
<https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199772810/obo-9780199772810-0193.xml>
(pristupljeno 4. lipnja 2024.)

2.2 Jezično posuđivanje

Jezično posuđivanje je (uz promjenu značenja postojećih riječi i tvorbu novih riječi) jedan od tri glavna načina bogaćenja leksikona hrvatskog⁴ te drugih zapadnojužnoslavenskih jezika. Jezično posuđivanje podrazumijeva svako preuzimanje jezičnog materijala iz jezika davatelja u jezik primatelj. U ranijim fazama razvoja kontaktne lingvistike u njezinu je fokusu bilo posuđivanje leksema, a s vremenom se počelo proučavati i posuđivanje drugih jezičnih elemenata i obilježja na fonetsko-fonološkoj, gramatičkoj i leksičko-semantičkoj razini. Neka od tih obilježja posuđuju se u većoj, a neka u manjoj mjeri (Tesch 1978).

Clyne (1987) jezično posuđivanje dijeli u sedam razreda:

- leksičko posuđivanje – preuzimanje leksema iz jednog jezika u drugi;
- semantičko posuđivanje – preuzimanje semema iz jednog jezika u drugi (promjena značenja postojećih riječi u leksikonu jezika primatelja ili nastanak kalkova);
- fonološko posuđivanje – preuzimanje fonema iz jednog jezika u drugi;
- prozodijsko posuđivanje – prijenos akcenta iz jednog jezika u drugi;
- morfološko posuđivanje – preuzimanje vezanih morfema iz jednog jezika u drugi;
- sintaktičko posuđivanje – prijenos sintaktičkih obilježja iz jednog jezika u drugi;
- ortografsko posuđivanje – posuđivanje grafema iz jednog jezika u drugi.

Proces posuđivanja u najvećoj se mjeri odnosi na lekseme. Najčešće se posuđuju imenice, glagoli i pridjevi, potom ostale vrste promjenjivih riječi, a najrjeđe nepromjenjive vrste riječi (Turk 2013: 35). Leksik je najpodložniji jezičnom posuđivanju jer je leksikon svakog jezika otvorena kategorija, a potreba za imenovanjem novih realija dodatni je razlog zbog kojeg je proces uvođenja novih leksema jednostavan i frekventan (usp. Stojić i Turk 2017: 27–28). Prema Filipoviću (1986) više je izvanjezičnih uzroka jezičnog posuđivanja – poput potrebe za imenovanjem novih realija, potrebe govornika da uljepšaju svoj jezik i svoje jezično izražavanje modernim izrazima iz stranog jezika. Važan izvanjezični čimbenik jezičnog posuđivanja jezični je prestiž, tj. subjektivno vrednovanje jezika, koje može motivirati govornike da budu otvoreniji prema utjecajima iz jezika koji smatraju prestižnim (ibid.).

---

⁴ Hrvatska školska gramatika: <http://gramatika.hr/pravilo/tvorba-rijeci/66/> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

2.3 Posuđenice

Rezultat jezičnog posuđivanja zove se *posuđenica* ili *pozajmljenica* – „riječ preuzeta, oblikom i značenjem, u neki jezik (ili dijalekt) iz kakva stranoga jezika (ili dijalekta) koja se u jezik (dijalekt) primalac potpuno integrirala, pa zato njezino strano podrijetlo nije više izravno vidljivo” (*Hrvatska enciklopedija*⁵). Posuđenice u današnje vrijeme u jezik primatelj najčešće ulaze iz potrebe za imenovanjem neke nove pojave, a nakon preuzimanja imaju status neologizma. Neologizmi su nove riječi čija je svrha upotpuniti prazno mjesto u vokabularu (Muhvić-Dimanovski 2005: 37), iako uvođenje neologizama može biti motivirano i drugim čimbenicima. Prema Kinneu (1998: 11) proces uvođenja neologizma u jezik započinje normalizacijom/standardizacijom leksema koja se ostvaruje njegovim širenjem. Nakon toga nastupa proces akceptacije, odnosno prihvaćanja novog leksema među govornicima, te naposljetku leksikalizacija odnosno integracija novog leksema u leksikon jezika primatelja. Integracija posuđenice podrazumijeva njezinu adaptaciju jeziku primatelju na fonološkoj, ortografskoj, ortoepskoj, morfološkoj i semantičkoj razini (Filipović 1986: 33).

2.3.1 Vrste posuđenica

Postoje razni kriteriji za klasifikaciju posuđenica. Tako se primjerice prema geografskom kriteriju posuđenice dijele na direktne i indirektne (Stojić i Turk 2017). Direktne posuđenice rezultat su posuđivanja među jezicima u izravnom kontaktu, tj. među jezicima čiji su prostori rasprostranjenosti geografski povezani. Kod indirektnih posuđenica riječ je o posuđivanju među jezicima koji nisu u izravnom kontaktu, odnosno među kojima postoji nekakva prepreka – npr. treći jezik (ibid. 29). Posuđenice Stojić i Turk (2017) nadalje dijele prema načinu usvajanja na one preuzete usmenim i pismenim putem. Proces posuđivanja usmenim putem obično se ostvaruje uslijed svakodnevne, više ili manje formalne komunikacije. Posuđivanje pismenim putem obično se ostvaruje preuzimanjem leksema iz književnih djela, znanstvene literature, službenih dokumenata i drugih izvora pisanih na višem stilu standardnog jezika (ibid. 30). Posuđenice se razlikuju i s obzirom na način preuzimanja i iz jezika davatelja te na stupanj prilagođenosti jeziku primatelju. S obzirom na ovaj kriterij Betz (1949: 27) ih dijeli na:

---

⁵ Natuknica „Posuđenica”, *Hrvatska enciklopedija*: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/posudjenica> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

- a) doslovne prevedenice (njem. *Lehnübersetzung*), npr. eng. *data processing* → hrv. *obrada podataka*;
- b) djelomične prevedenice (njem. *Lehnübertragung*), npr. eng. *skyscraper* → hrv. *neboder*;
- c) formalno nezavisne neologizme (njem. *Lehnschöpfung*), npr. eng. *play off* → hrv. *doigravanje*;
- d) semantičke posuđenice (njem. *Lehnbedeutung*), npr. eng. *to cut somebody* → hrv. *srezati nekoga*;
- e) frazeološke kalkove (njem. *Lehnwendung*), npr. eng. *to draw the line* → hrv. *povući crtu*;
- f) sintaktičke kalkove (njem. *Lehnsyntax*), npr. jukstapozicija *Adidas kopačke* umjesto *kopačke Adidas* u hrvatskom jeziku.

Rammelmayer (1975) ovoj podjeli dodaje i (g) poluprevedenice (njem. *Teillehnübersetzung*; npr. eng. *bedroom* → hrv. *spavaća soba*). Haugen (1950: 214), nadalje, dijeli posuđenice prema stupnju asimilacije na *loanwords* (čista morfološka importacija bez supstitucije (npr. jap. 津波 → hr. *cunami/tsunami*), *loanblends* (uvođenje i supstitucija jezičnog materijala, npr. eng. *laptop* → hr. *laptop* 'prijenosno računalo') te *loanshifts* (čista supstitucija uz pomak u značenju jezičnog materijala, npr. lat. *camera* → tal. *camera* 'soba', što je prvobitno označavalo zaklon ili komoru). Posuđenice se klasificiraju i po jeziku davatelju iz kojeg su preuzete. Tako se leksemi iz njemačkog jezika nazivaju germanizmima, iz engleskog anglicizmima, iz francuskog galicizmima, iz mađarskog hungarizmima itd.

2.4 Germanizmi

Prema *Hrvatskom jezičnom portalu* germanizam je „prepoznatljiva pojedinost iz njemačkog jezika usvojena u drugom jeziku” (HJP⁶), a prema *Hrvatskoj enciklopediji* „leksička, idiomatska ili sintaktička jedinica posuđena iz jednoga od germ. jezika u neki drugi jezik; posuđenica iz njemačkoga u hrvatskome” (*Hrvatska enciklopedija*⁷). S obzirom na to da se radi o znanstvenom nazivu, on bi trebao zadovoljavati određene kriterije poput proširenosti,

⁶ Natuknica „Germanizam”, *Hrvatski jezični portal*: <https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

⁷ Natuknica „Germanizam”, *Hrvatska enciklopedija*: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=21799> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

prihvatljivosti, usklađenosti s normom, duljine naziva, izbjegavanja višeznačnosti, nepromjenjivosti značenja te usklađenosti s pojmom, terminološkim sustavom i definicijom (Mihaljević 1993: 114–115). Iz navedenih je rječničkih definicija vidljivo da nisu svi kriteriji zadovoljeni, osobito višeznačnost, na što upućuje Babić u *Hrvatskoj jezikoslovnoj čitanci* (1990). Autor, naime, tumači kako germanizmi nisu sve riječi preuzete iz njemačkog jezika jer nisu sve riječi u njemačkom jeziku izvorno njemačke, stoga ih dijeli na *prave germanizme*, *polugermanizme* i *pagermanizme*. Pravim germanizmima naziva one riječi koje su izvorno njemačke te su izravno posuđene u hrvatski jezik (npr. *kralj*), polugermanizmi su pak riječi koje je njemački jezik preuzeo iz nekog drugog jezika, a tek onda ih je hrvatski jezik preuzeo iz njemačkog kao „germanizme” (npr. hr. *cigla* ← njem. *Ziegel* ← lat. *tegula*). Pagermanizmi su skupina neizmijenjenih riječi, a Babić smatra da bi tu vrstu posuđenica trebalo zapravo nazivati *européizmima* (npr. *atlas*).

Turk (1994: 186) razlikuje dvije vrste germanizama – prave i neprave. Prave germanizme autorica određuje kao riječi koje su izvorno njemačke te su izravno preuzete u hrvatski jezik, dok su nepravi one riječi koje nisu izvorno njemačke, ali su u hrvatski jezik dospjele iz njemačkog jezika. Piškorec (2005: 40) germanizme dijeli na primarne i sekundarne. Prema autoru primarni germanizam je izvorno njemačka riječ preuzeta u jezik primatelj, dok je sekundarni germanizam preuzet u jezik primatelj putem jezika posrednika. Primjerice, mađarska riječ koja je u hrvatski jezik dospjela preko njemačkog jezika primarni je germanizam i sekundarni hungarizam. Ljubičić (2011: 52) nudi sličnu klasifikaciju kao Piškorec, ističući važnost jezika posrednika u procesu posuđivanja. Tako autor utvrđuje da su primjerice posuđenice iz njemačkog jezika koje su u hrvatski jezik dospjele preko engleskog – engleski germanizmi i ujedno hrvatski anglizmi.

2.4.1 Germanizmi u zapadnojužnoslavenskim jezicima

U mnogim slučajevima posuđeni se jezični materijal u jeziku primatelju ne „usidruje” u identičnom obliku kakav ima u jeziku davatelju. Drugim riječima, posuđenice često prolaze kroz niz promjena i prilagodbi na fonološkoj i gramatičkoj razini.

Polazeći od De Saussureovog modela jezičnog znaka koji se sastoji od označitelja i označenika, Piškorec (2005: 72) izdvaja tri moguća scenarija pri jezičnom posuđivanju riječi:

- preuzimanje označitelja → *importacijska posuđenica* (npr. *hotel*)

- zamjena označitelja već postojećim ili novotvorenim leksemom označiteljem u jeziku primatelju → *supstitucijska posuđenica* (npr. neboder)
- istovremeno djelomično preuzimanje i djelomična zamjena → *importacijsko-supstitucijska posuđenica* (npr. airbag).

Autor (ibid.) nadalje navodi da prilikom posuđivanja riječi može doći do: (1) izravnog preuzimanja ili importacije leksema u cijelosti, koji su više ili manje prilagođeni jeziku primatelju (npr. *feš*); (2) kombiniranja leksema iz jezika davatelja i već postojećeg leksema u jeziku primatelju (npr. *štep-svila*) te (3) kombiniranja leksema iz jezika davatelja s leksičkim jedinicama iz jezika primatelja (neizravno preuzimanje) (npr. *cuger*).

Jezični materijal koji se preuzima iz njemačkog u hrvatski jezik prilagođava se na raznim jezičnim razinama. Do prilagodbe dolazi na ortografskoj razini s obzirom na to da postoje razlike između njemačkog ortografskog sustava te ortografskih sustava zapadnojužnoslavenskih jezika (Dragičević 2005: 99–102). Ovo su neki od najčešćih prilagodbi (ibid.):

- preglaseni samoglasnici (*ä* → *e*; *ö* → *e*; *ü* → *i*)
- dvostruki suglasnički grafemi (*tt* → *t*; *ss* → *s*)
- skupine suglasničkih grafema (*chs* → *ks*; *sch* → *š*; *tsch* → *č*)
- dvoglasni (*au* → *au*; *ei* → *aj*; *ay*, *ey*, *ai* → *aj*; *äu*, *eu* → *oj*, *au*).

Budući da njemački i zapadnojužnoslavenski jezici nemaju identične fonološke sustave, prilikom leksičkog posuđivanja dolazi do fonološke adaptacije. Radi se o promjenama u glasovnoj strukturi riječi koje se događaju kada se riječi preuzete iz jezika davatelja prilagođavaju pravilima glasovnog sustava jezika primatelja (Van der Sijs 1996: 49). Ova vrsta adaptacije obično je potrebna radi usklađivanja s fonološkim sustavom jezika primatelja (Sapir 1972: 177). Njenom primjenom posuđenica se bolje uklapa u zvukovni sustav jezika primatelja. Najčešće fonološke prilagodbe posuđenica iz njemačkog jezika u zapadnojužnoslavenskim jezicima nastupaju:

- kod poluglasova (*/ɐ/*; */ə/*)
- kod vokala koji se ortografski bilježe s preglasom (*/ɛ/* – kratki izgovor slova *ä*; */ɛ:/* – dugi izgovor slova *ä*; */œ/* – kratki izgovor slova *ö*; */ø:/* – dugi izgovor slova *ö*; */ʏ/* – kratki izgovor slova *ü*; */y:/* – dugi izgovor slova *ü*)

- kod glasova koji se ortografski bilježe slovom *r* (/r/ – alveolarni vibrant; /ʀ/ – uvularni vibrant; /ʁ/ – uvularni frikativ)
- kod glasova koji se ortografski bilježe slovom *n* (/n/ – alveolarni nazal; /ŋ/ – velarni nazal) (Piškorec 2005: 117–129).

Nadalje, preuzeti jezični materijal prilagođava se i na morfološkoj razini. Morfološke strukture hrvatskog jezika, kao i ostalih zapadnojužnoslavenskih jezika, imaju podudarnosti s njemačkim budući da je riječ o flektivnim jezicima (Dragičević 2005: 102–103). Međutim, među njima postoje i određene specifičnosti. Dragičević (ibid.) navodi prilagodbe prema vrsti riječi, a za imenice navodi tri razine transmorfemizacije kod morfoloških adaptacija jezičnog materijala:

- nulta transmorfemizacija – njemačke jednosložne imenice muškog ili srednjeg roda te složenice ili izvedenice s nultim vezanim morfemom, koje su zadržale nepromijenjen oblik u hrvatskom jeziku (npr. *Stoff* → *štof*)
- kompromisna transmorfemizacija – replika muških modela sa sufiksima *-er* i *-ing*, kao i ženskih modela na *-ung* i *-aj* – ovi modeli zadržavaju svoj oblik, ali preuzimaju muški rod (npr. *Zucker* → *cuker*)
- potpuna transmorfemizacija – modeli zamjenjuju njemački sufiks hrvatskim ili dodaju hrvatski sufiks osnovi kada se repliciraju u hrvatskom jeziku:
  - a) modeli na *-er* → *-ar*, *-or* (npr. *Schlosser* → *šlosar*)
  - b) modeli na *-el* → *-la*; *-er* → *-la*, *-ra* (*Reindel* → *rajngla*)
  - c) modeli ženskog roda na *-e* → *-a*; modeli muškog roda na *-en*, *-n* → *-a* (npr. *Bremse* → *brenza*).

Posljednja skupina riječi za koju Dragičević navodi morfološke adaptacije su pridjevi, za koje također izdvaja tri razine transmorfemizacije:

- nulta transmorfemizacija – njemački pridjevi koji su zadržali nepromijenjen oblik u hrvatskom jeziku (npr. *fesch* → *feš*)
- kompromisna transmorfemizacija – njemački opisni pridjevi na *-er* → *-er*, te na *-ig* → *-ik*, *-lich* → *-lih* (npr. *sicher* → *ziher*)
- potpuna transmorfemizacija – samo nekolicina pridjeva spada u ovu skupinu (npr. *frisch* → *frižak*; *saftig* → *saftan*; *kitschig* → *kičast*) (ibid.).

Kod glagola već u osnovnom glagolskom obliku, infinitivu, nailazimo na morfološku prilagodbu: njemački *-(e)n* prelazi u slavenski *-ti* (npr. *zuckern* → *cukrati*). U njemačkom se jeziku glagolski vid iskazuje različitim morfosintaktičkim i leksičkim sredstvima, stoga glagoli u tom pogledu prolaze kroz morfološke prilagodbe. Primjerice, nesvršenost glagola (npr. hrv. *peglati*) ostvaruje se dodavanjem raznih prefiksa (npr. *iz-*, *od-*, *pre-*, *za-* itd.), a iterativnost se ostvaruje dodavanjem infiksa *-av-* (npr. *porihtavati*) (ibid.).

Iako germanizmi u zapadnojužnoslavenskim jezicima pripadaju širokom spektru leksičkih slojeva, ipak su neki zastupljeniji od drugih. Tako su primjerice, prema analizi rječnika *Agramer: rječnik njemačkih posuđenica u zagrebačkom govoru* (Glovacki-Bernardi: 2013), u hrvatskom jeziku najzastupljeniji germanizmi koji pripadaju semantičkim poljima: kuhinja i kuhinjski pribor; auti i auto industrija; građevina i namještaj te moda i svi aspekti vezani uz nju. Može se zaključiti da su to semantička polja u kojima je došlo do najvećih inovacija i promjena te je u njima postojala velika potreba za novim riječima u hrvatskom, kao i u ostalim zapadnojužnoslavenskim jezicima.

2.5 Kontakti zapadnojužnoslavenskih jezika i njemačkog: društveno-povijesni kontekst

2.5.1 Hrvatski jezik

Kontakti hrvatskog i njemačkog jezika rezultat su njihove geografske bliskosti, ali i društveno-političkih okolnosti uslijed kojih je utjecaj njemačkog jezika na hrvatski bio posebno intenzivan. U ovom poglavlju slijedi kratak pregled takvih okolnosti, koje sažimamo prema Dragičević (2005).

Prvi pismeni dokazi o postojanju i razvitku hrvatskog jezika datiraju iz 7. stoljeća. Hrvatski se kroz povijest našao pod utjecajem drugih jezika pod raznim društveno-političkim okolnostima, a među njima je istaknutu ulogu imao njemački jezik (ibid. 85). U 12. stoljeću, nakon smrti posljednjeg narodnog hrvatskog kralja Petra Svačića, novim hrvatskim vladarom postaje ugarski kralj Koloman sklapanjem dokumenta *Pacta Conventa*. Ta je unija trajala sve do 1527. godine, kada u bitci protiv Osmanlija pogiba ugarsko-hrvatski kralj Ludovik II. Jagelović. Nakon kraćih dinastijskih bitki novim vladarom postaje Ferdinand I. Habsburški, čime Hrvatska ulazi u personalnu uniju s Habsburškom Monarhijom, te ostaje pod austrijskom vlašću sve do propasti Austro-Ugarske 1918. godine (ibid. 85).

Međutim, do jezičnih dodira hrvatskog i njemačkog jezika dolazi i prije ulaska u personalnu uniju s Habsburškom Monarhijom. Oni sežu sve do ranog srednjeg vijeka, točnije do 8.–9. stoljeća. Tako je 812. godine sklopljen Ahenski mir, kojim Bizant priznaje carski naslov Karla Velikog (Franačka) te mu prepušta vlast kontinentalnog dijela današnje Hrvatske, a zadržava upravu nad gradovima na jadranskoj obali (ibid. 86).

Prema Dragičević (ibid. 85), prvi pisani dokazi o germanofonim doseljenicima na područje Hrvatske datiraju iz 13. st. Oni doseljavaju na posjede dodijeljene njemačkom plemstvu koje su u doba Bele IV. opustošili Tatari. U 16. stoljeću za vrijeme Habsburgovaca osniva se Vojna krajina u svrhu obrane od Turaka, a s njom počinje i velik utjecaj njemačkog jezika na hrvatskim prostorima. Habsburgovci također dodjeljuju posjede na hrvatskom tlu te dolazi do drugog vala doseljavanja stanovništva s njemačkog govornog područja. Prvi su doseljenici većinski bili obrtnici i trgovci, a kasnije su dolazili i liječnici, ljekarnici te službenici. Važno je napomenuti da se tu radi najviše o doseljenicima iz južnonjemačkih prostora te prostora današnje Austrije. Germanofono doseljeničtvo bilo je prisutno kako u seoskim tako i u gradskim zajednicama, pa se može reći da su to prva područja u kojima se pojavljuju germanizmi. Semantičke sfere prvih germanizama u ruralnom području uglavnom obuhvaćaju domenu materijalne kulture, dok su se na gradskim područjima etablirali germanizmi iz područja znanosti i umjetnosti, uprave i pravosuđa, odnosno većinski apstraktni vokabular (ibid.).

Kroz 18. i 19. stoljeće, nakon prestanka ratova s Turcima, dolazi do još većeg miješanja između domaćeg i germanofonog stanovništva, a time i do još snažnijeg utjecaja njemačkog jezika i širenja njemačkih izraza. Za vrijeme vladavine Marije Terezije i Josipa II. njemački jezik postaje službenim jezikom vojske, sudstva i školstva na velikom području današnje Hrvatske (ibid.).

Dragičević (2005) također navodi da se provode reforme državnih poslova i školstva, a 1764. godine na području Vojne krajine izdana je carska naredba „o osnivanju carskih škola u svakom selu i sjedištu kompanije, kako bi dječaci učili njemački jezik i pismo, i pripremali se za vojnu službu”. Godine 1774. opat J. I. Felbinger na zahtjev Marije Terezije izdaje *Allgemeine Schulordnung für die deutsche Normal-, Haupt- und Trivialschulen in sämtlichen Kayserlichen und Königlichen Erbländern* (1774.), a time se njemački jezik uvodi i u nastavu pučkih škola (ibid.).

Prema Frančić, neki od udžbenika, rječnika i gramatika izdani u to doba jesu: Petar Loderecker (1605): *Dictionarium septem diversarum linguarum videlicet Latine, Italice, Dalmatice, Bohemice, Polonice, Germanice et Ungarice*; Blaž Tadijanović (1761): *Svašta po*

malo ili kratko složenje imena i riči u ilirski i njemački jezik; Matija Antun Relković (1767): *Neue Slavonisch und Deutsche Grammatik*; Franz Korning (1795; 1810): *Kroatische Sprachlehre oder Anweisungen für Deutsche, die kroatische Sprache in kurzer Zeit gründlich zu lernen*; (1756) *Libellus alphabeticus cum Nonnullis Catecheticis addito vocabulario brevi latino, illyrico, germanico*; Antun Rajšp (Rajsp) (1772): *Nemška gramatika*; Ignac Szent-Martony (1780): *Erläuterungen zur kroatischen Sprachlehre für Teutsche*; Josip Voltić (1803): *Ilirsko-njemačko-talijanski rječnik* (Frančić 2011).

Još krajem 18. stoljeća njemački jezik uživa status jezika plemstva, imućnog i obrazovanog stanovništva, no nakon raspada Austro-Ugarske i njemački jezik prestaje biti statusnim simbolom u Hrvatskoj (Dragičević 2005). U današnje vrijeme, engleski jezik ima najznačajniji utjecaj na južnoslavenske jezike, što je rezultat globalizacije. Pašalić i Marinov (2008: 251) opisuju globalizaciju kao proces koji je započeo nakon Drugog svjetskog rata, kada su ekonomski najmoćnije zemlje liberalizirale i regulirale tržišta, što je dovelo do ujednačavanja kulturnih sustava širom svijeta. Kao posljedica, globalizacija je omogućila da engleski postane svjetski jezik, kojim komuniciraju milijuni ljudi (ibid.).

2.5.2 Slovenski jezik

Prvi pisani dokaz o postojanju slovenskog jezika *Brižinski su spomenici* nastali između 972. i 1039. godine, s time da se smatra da tekstovi sadržani u njima datiraju iz 8. stoljeća (Cvirn, Vidic 1999: 57). Kao i hrvatski, slovenski jezik je kroz povijest bio pod utjecajima raznih jezika poput mađarskog, talijanskog i njemačkog. U ovom poglavlju slijedi kratak prikaz društveno-povijesnih okolnosti u kojima je njemački jezik utjecao na slovenski, a sažimamo ga prema Cvirn i Vidic (1999) te Javor Briški (2020).

Temelji Slovenije kao države dvije su plemenske kneževine – Karantanija i Karniola, formirane po doseljenu Slavena na područje istočnih Alpa. Između 743. i 745. godine Karantanija je priključena Bavarskoj, koja za vrijeme Karla Velikog pada pod franačku vlast. U vrijeme franačko-austrijskih ratova (791. i 795.–796. godine) Franačka osvaja i Karniolu (Cvirn, Vidic 1999: 54).

U kasnom srednjem vijeku formirale su se mikro-države Štajerska, Kranjska, Celjska država, Istra, Goriška i Prekmurje, koje su potom uključene u Sveto Rimsko Carstvo. U to vrijeme, uslijed društvenih promjena (poput pojave feudalizma, izgradnje samostana te prvih gradova) na područje današnje Slovenije doseljava se njemačko stanovništvo – čime dolazi do snažnijeg utjecanja njemačkog jezika na slovenskom govornom području. Prvobitno su to bile

plemićke obitelji, koje se djelomično stapaju s lokalnim visokim plemstvom te postaju vodeći društveni sloj (Javor Briški 2020: 197). Zbog premalog broja slovenskog stanovništva zemljoposjednici su doseljavali ljude koje su novačili sa svojih starih posjeda u njemačkim zemljama. Tako su u jezičnu upotrebu počele ulaziti nove riječi koje potječu iz njemačkog jezika, ponajviše iz područja crkvenog života, uprave, trgovine i obrta (ibid. 197). Nakon smrti Otokara II. 1278. godine Rudolf I. Habsburški izglasao je novim rimsko-njemačkim kraljem, čime počinje vladavina Habsburgovaca (Cvirn i Vidic 1999: 57).

Slovensko tlo je tako pripalo Habsburškoj Monarhiji i Austrijskom Carstvu, a potom Austro-Ugarskoj, u kojima je jezična stvarnost bila pod velikim utjecajem njemačkog jezika. Njemački jezik je stoljećima bio službeni jezik na području današnje Slovenije. Plemstvo je većinski bilo dvojezično, iako se u pisanom obliku skoro isključivo koristio njemački jezik, dok su se građanski slojevi služili uglavnom slovenskim (Javor Briški 2020: 198).

Slovenski jezik je sve do razdoblja reformacije, s iznimkom nekoliko pisanih izvora, bio ograničen na usmenu komunikaciju. Godine 1550. Primož Trubar je svojim prvim knjigama stvorio slovenski pisani jezik, koji se sve više koristio i izvan crkvenog okruženja. U svojoj knjizi *Cerkovna ordninga* (1564) Trubar je postavio temelje za osnovnoškolsko obrazovanje na slovenskom jeziku. Krajem 16. stoljeća tiskani su prvi službeni pravni tekstovi na slovenskom jeziku. Međutim, zbog snažne i dugovječne povezanosti slovenskog i njemačkog jezika, trebalo je više od tri stoljeća da se slovenski pisani jezik potpuno razvije i učvrsti na svim područjima – kao službeni i obrazovni jezik (ibid.).

Neki od udžbenika, gramatika i rječnika koji su se koristili kroz povijest: Adam Bohorič (1524): *Nomenclatura trium linguarum*; Marko Pohlin (1781): *Tu malu besedishe treh jesikov*; Ožbalt Gutsman (1789): *Deutsch-windisches Wörterbuch*; Mihael Zagajšek (1791): *Slovenska Grammatika oder Sellenko's Windische Sprachlehre*; *Laibacher Schulzeitung, Organ des krainischen Landes-Lehrervereins* (1873.–1918.)⁸.

2.5.3 Srpski jezik

Prvi zapisi na srpskoj redakciji staroslavenskog jezika datiraju iz 11. stoljeća, a sve do 19. stoljeća u funkciji srpskog književnog jezika bili su isključivo pisani jezici nastali na staroslavenskoj osnovici (srpskoslavenski, ruskoslavenski, slavenosrpski) (Brborić 2001). Narodni srpski jezik, kojim se svakodnevno služilo srpsko stanovništvo postaje osnovicom

---

⁸ Natuknica „zgodovina slovenskega knjižnjega jezika”, *dijaski.net*: https://dijaski.net/gradivo/slo_sns_zgodovina_slovenskega_jezika_04 (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

književnog jezika tek s reformom Vuka Stefanovića Karadžića u 19. stoljeću (Milanović 2010: 136). U ovom poglavlju predstavljene su okolnosti u kojima se ostvaruju jezični kontakti između narodnog srpskog jezika i njemačkog jezika, a sažimamo ih prema Pavlowitch, Brborić te Kostić-Tomović.

Prvi srpsko-njemački kontakti sežu u 12. stoljeće, kada je Stefan Nemanja pokušao sklopiti savez s rimsko-njemačkim carem Fridrikom I. Barbarosom (*Hrvatska enciklopedija*⁹). Međutim, do intenzivnijih jezičnih kontakata dolazi u 13. stoljeću, po doseljavanju njemačkih (saskih) rudara na srpsko govorno područje (Ćirković 2017: 18–19). Među najpoznatijim lokalitetima naseljavanja saskih rudara su Brskovo i Novo Brdo (Striedter-Temps 1958: 7).

Prema Pavlowitch (2002: 19), višestoljetna vladavina Osmanlija (15.–18. stoljeće) nad velikim dijelom teritorija današnje Srbije dovela je do Velike seobe Srba. Oni se iz južnih dijelova Srbije, koji su bili pod turskom vlašću, sele na sjeverozapad, na područje Austrije. Seoba se odvijala u dva vala. Prvi započinje oko 1690. za vrijeme Bečkog rata, koji je okončan Karlovačkim mirom, kojim Osmansko carstvo prepušta zapadnu Vojvodinu Habsburškoj monarhiji (Pavlowitch 2002: 19–21). Drugi val seobe počinje 1740. godine, nakon potpisivanja Beogradskog mira, kada područje centralne Srbije i Beograda ponovno padaju pod Osmansku vlast (*Hrvatska enciklopedija*¹⁰).

Od 1699. do 1717. godine, Vojvodina i područja sjeverno od Save i Dunava bila su u sastavu Habsburške monarhije. Beograd je u 18. stoljeću povremeno bio pod austrijskom upravom, dok ostatak Srbije južno od Save i Dunava nikada nije bio pod vlašću germanofonog vladara¹¹. Kao najznačajnije domene u kojima se koristio njemački jezik ili barem stručni izrazi navode se vojska, trgovina, politički kontakti te školstvo. Kako su dijelovi Srbije pod austrijskom vlašću, dakle službeni jezik je bio njemački, počela se javljati zamisao da i pripadnici drugih narodnosti počnu učiti njemački jezik¹².

U vrijeme kada je i Beograd bio pod austrijskom vlašću organizirale su se i škole na njemačkom jeziku (razdoblja 1688.–1690., 1717.–1739., 1789.–1791.)¹³.

U 18. stoljeću u oslobođenoj Srbiji prvi strani jezik koji je uveden u školstvo bio je njemački. U to su vrijeme u upotrebi razni udžbenici, rječnici i gramatike njemačkog jezika.

---

⁹ Natuknica „Stefan Nemanja”, *Enciklopedija.hr*: <https://enciklopedija.hr/clanak/stefan-nemanja> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

¹⁰ Natuknica „Beograd”, *Enciklopedija.hr*: <https://enciklopedija.hr/clanak/beograd> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

¹¹ Natuknica „Beograd”, *Enciklopedija.hr*: <https://enciklopedija.hr/clanak/beograd> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

¹² Prezentacija „Istorija nastave nemačkog u Srbiji“, Jelena Kostić-Tomović: <https://dokumen.tips/education/istorija-nastave-nemackog-u-srbiji.html?page=1> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

¹³ Prezentacija „Istorija nastave nemačkog u Srbiji“, Jelena Kostić-Tomović: <https://dokumen.tips/education/istorija-nastave-nemackog-u-srbiji.html?page=1> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Neki od njih su: Stefan Vujanovski (1172): *Nemeckaja gramatika*, Samuilo Sava Lazarević (1774): *Načalo učenija hotjaščim učitisja knjig pismeni nemeckim* (1774); *Nemecki i serbski slovar / Deutsch und Illyrisches Wörterbuch* (1790); *Rečnik mali* (1793); *Serbski nemečki razgovori* (1793). U to vrijeme školski udžbenici sadržavali su paralelne tekstove na srpskom i njemačkom jeziku¹⁴.

Početak 20. stoljeća, u vrijeme beogradskog stila, utjecaj njemačkog jezika slabi, dok jača utjecaj francuskog jezika (Milanović 2010: 135). Na koncu je važno napomenuti i to da je njemački jezik imao znatno manji utjecaj na područje južno od Save i Dunava (ibid.).

*

Kao važan čimbenik koji treba uzeti u obzir pri analizi međujezičnih kontakata, pa tako i kontakata između zapadnojužnoslavenskih jezika i njemačkog jezika, odnos je jezika primatelja (i njemu pripadajuće jezične politike) prema posuđenicama. Uslijed različitih društvenopolitičkih okolnosti, jezična politika i jezični purizam nisu se provodili na jednak način u tri zapadnojužnoslavenska jezika. Zbog toga su među njima uočljive određene razlike u odnosu prema posuđenicama iz stranih jezika. Kao posljedica izloženosti germanizaciji, kao i utjecajima drugih jezika kroz povijest, hrvatski i slovenski jezik razvili su izraženije oblike jezičnog purizma – što nije rijetka pojava kod „malih” jezika koji su pod utjecajem nekog većeg, prestižnijeg jezika. Hrvatski jezik i danas prakticira prilično visoku razinu jezičnog purizma (Turk 1996:76). U doba Austro-Ugarske, Slovenija se puristički borila protiv germanizama, dok je u vrijeme obje Jugoslavije bila usmjerena protiv slavizama, posebno protiv srpskohrvatskog jezika (Thomas 1997:152) Srpski jezik sklon je umjerenijim oblicima jezičnog purizma, pa tako primjerice Klajn (2007) tvrdi da strani jezični elementi obogaćuju jezik.

---

¹⁴ Prezentacija „Istorija nastave nemačkog u Srbiji”, Jelena Kostić-Tomović:
<https://dokumen.tips/education/istorija-nastave-nemackog-u-srbiji.html?page=1> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

3 Istraživanje

Ova cjelina rada posvećena je prikazu istraživanja poznavanja i upotrebe leksičkih germanizama među mladim odraslim osobama koje su izvorni govornici hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika, a žive u kulturnim i urbanim središtima triju država – Zagrebu, Ljubljani i Beogradu. Pod pojmom mlade odrasle osobe podrazumijevamo pojedince (u ovome slučaju studente) koji dobnopripadaju životnoj fazi rane odrasle dobi. Ova „faza podrazumijeva razdoblje života u kojemu mlada osoba stječe potpunu autonomnost i postepeno usmjerava svoj život u određenom pravcu”. U njoj „mladi ljudi uspostavljaju nove društvene mreže, susreću se s novim društvenim pritiscima i normama te jezičnim tržištem koje zajedno s drugim socijalnim faktorima bitno utječe na jezično oblikovanje govornika” (Karlić 2014: 92). Istraživanje je provedeno putem *online*-upitnika među studentima filoloških i filozofskih fakulteta u tri navedena grada. Kao polazište za izradu ankete korištena je literatura o germanizmima u zapadnojužnoslavenskim jezicima, a kao dodatni izvor informacija o njihovoj upotrebi na hrvatskom, slovenskom i srpskom govornom području korišteni su međusobno usporedivi mrežni korpusi Classla-hr, Classla-sl i Classla-rs. Istraživanje je provedeno s dva temeljna cilja:

(1) utvrditi i usporediti poznavanje i upotrebu leksičkih germanizama među izvornim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika koji nikada nisu učili njemački jezik ili su ovladali njime na početničkoj (A1) razini;

(2) utvrditi je li presudni čimbenik za bolje poznavanje i veću frekventnost upotrebe germanizama geografska bliskost njemačkom govornom području (što bi podrazumijevalo najbolje rezultate među ispitanicima iz Slovenije, a najlošije među ispitanicima iz Srbije) ili neki drugi čimbenik.

U nastavku slijedi prikaz metodoloških postavki istraživanja, a potom i analiza dobivenih rezultata.

3.1 Metodologija

3.1.1 Upitnik

Upitnik se sastoji od dvije cjeline, a provedena je *online* putem u formatu *Google forms*. Prva cjelina uključuje osam pitanja koja se odnose na podatke o ispitanicima: dob, spol,

fakultet, razina studija, materinji jezik, razina poznavanja njemačkog jezika¹⁵, županija/okrug/regija u kojoj je ispitanik proveo većinu svojeg života¹⁶.

Druga cjelina upitnika sastoji se od 30 pitanja koja se odnose na poznavanje i upotrebu izabраниh germanizama u komunikaciji na materinjem jeziku ispitanika. U svakom se pitanju od ispitanika traži da na ponuđenoj skali procjene izaberu odgovor koji se najviše odnosi na njihovo poznavanje/upotrebu zadanog leksema u komunikaciji na materinjem jeziku: (a) *nikad nisam čuo/la tu riječ*, (b) *čuo/la sam je, ali ne znam što znači*, (c) *znam što znači, ali je nikad ne koristim*, (d) *znam što znači i ponekad je koristim*, (e) *znam što znači i često je koristim*.

Svako pitanje popraćeno je dodatnim, kontrolnim pitanjem namijenjenim ispitanicima koji su odabrali odgovore (c), (d) ili (e). U njemu se od ispitanika traži da navedu značenje germanizma na materinjem jeziku: *Navedite značenje riječi na hrvatskom/slovenskom/srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate*.

Primjer pitanja iz druge cjeline ankete:

Šmarn *

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

Upitnik se sastoji od pitanja koja se odnose na 30 izabраниh germanizama. Kao polaznom točkom za njihov izbor poslužili smo se studijom Dragičević (2003) posvećenom semantičkoj adaptaciji, geografskoj rasprostranjenosti te zastupljenosti germanizama među pripadnicima različitim generacija u Hrvatskoj. Među ostalim, u studiji je ponuđen popis germanizama zastupljenih na hrvatskom govornom području, koji su razvrstani po semantičkim poljima. Kao

---

¹⁵ Ispitanici su procijenili razinu poznavanja njemačkog jezika (A1, A2, B1, B2, C1, C2) prema klasifikaciji dostupnoj na internetskim stranicama Goethe instituta.

(1) za ispitanike iz Hrvatske: <https://www.goethe.de/ins/hr/hr/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

(2) za ispitanike iz Slovenije: <https://www.goethe.de/ins/si/sl/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

(3) za ispitanike iz Srbije: <https://www.goethe.de/ins/cs/sr/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Poveznica je bila priložena u sklopu pitanja u upitniku.

¹⁶ U upitniku namijenjenom hrvatskim ispitanicima ponuđen je izbor među 20 hrvatskim županijama te odgovorom *Većinu života proveo/la sam izvan Hrvatske*. Po istom je principu ponuđen izbor ispitanicima iz Slovenije (13 regija) i Srbije (29 upravnih okruga).

dodatni izvor germanizama u hrvatskom jeziku poslužio je rječnik *Agramer: rječnik njemačkih posuđenica u zagrebačkom govoru* (2013). U upitnik su uključeni germanizmi koji su u hrvatskom jeziku supstandardni, a potvrđeni su u slovenskom i srpskom jeziku u identičnoj ili sličnoj formi.¹⁷ Pritom, u slovenskom i srpskom neki od tih leksema pripadaju standardnom jeziku. Ekvivalenti za svaki navedeni primjer u slovenskom jeziku preuzeti su iz e-rječnika *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen* (Striedter-Temps 1963) i e-izdanja *Slovara slovenskega knjižnega jezika* (Bajec 1998), dok su za srpski jezik preuzeti iz *Velikog rečnika stranih reči i izraza* (2007).

U priloženoj tablici naveden je popis germanizama uključenih u upitnik, koji pripadaju sljedećim semantičkim poljima vezanim za svakodnevni život: (1) *Jela, pića i njihovo pripremanje*, (2) *Tehnika*, (3) *Predmeti svakodnevne upotrebe*, (4) *Gradnja i uređenje stambenog prostora* i (5) *Običaji i društveni kontakti*.

U tablici su podcrtani leksemi koji pripadaju standardnom hrvatskom, slovenskom odnosno srpskom jeziku¹⁸. Kao dodatni podatak u zagradama je naveden broj pojavnica pojedinih leksema u mrežnim Classla korpusima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika (Classla-hr, Classla-sl, Classla-sr), koji će također biti uzet u obzir prilikom analize.

Prilikom korpusne analize pretraženi su oblici leksema iz Tablice 1 za pojedine jezike (npr. CQL [lemma="fruštik" & tag="Nc.*"]). U uzorcima koji broje manje od 100 pojavnica ručno smo provjerili valjanost svih pojavnica i u tablici naveli broj valjanih primjera (koji odgovaraju traženome opisu). U uzorcima s većim brojem pojavnica provjerili smo postotak valjanih primjera na nasumičnom uzorku od 100 pojavnica, koji navodimo uz broj pojavnica dobivenih pretraživanjem.

SLOVENSKI	HRVATSKI	SRPSKI	ZNAČENJE
Jela, pića i njihovo pripremanje			
ror (747/7%)	ror (28)	<u>ror</u> (0) / <u>reĚna</u> (56.959/100%)	pećnica
štaub (cuker ¹⁹) (1)	štaub (297/100%) / štaubcuker (1)	štaub (šećer) (11)	šećer u prahu
šmoren (378/33%)	šmarn (51)	šmarn/e (1)	carski drobljenac

¹⁷ Leksem *rašpa* u HJP-u nije označen kao regionalizam ili supstandardni izraz, međutim upućuje se na upotrebu hrvatskih istoznačnica *turpija* ili *strugalica*. Izraz *kuš* također nema takve oznake, već je opisan kao posuđenica koja se koristi u funkciji ekspresivnog uzvika.

¹⁸ Prema rječnicima: *Hrvatski jezični portal*, *Slovar slovenskega knjižnega jezika* i *Rečnik srpskoga jezika Matice srpske*. Kao standardni leksik podrazumijevaju se oni leksemi koji nisu imali oznaku regionalizma, leksema iz razgovornog jezika i kakvu drugu oznaku koja bi upućivali na to da pripadaju supstandardnom jeziku.

¹⁹ Leksem *cuker* samostalno u pretrazi ima 4892 pojavnice.

<u>cveba</u> (6)	cveba (175/87%)	cveba (14)	grožđica
fruštik (13)	fruštik (26)	fruštuk (390/86%)	doručak
faširati (15)	faširati (283/99%)	faširati (218/100%)	mljeti
Tehnika			
gurtna (299/100%)	gurt (15)	gurtna (364/100%)	pojas / remen
dihtenga (9)	dihtung (1939/100%)	<u>dihtung</u> (5610/98%)	brtva
šaltati (1375/100%)	šaltati (1654/100%)	šaltati (735/100%)	mijenjati
šravf (251/100%)	šaraf (4743/99%)	šaraf (768/100%)	vijak
šlosar (250/100%)	šloser (0)	<u>šloser</u> (5)	bravar
ler (1156/92%)	ler (3057/100%)	<u>ler</u> (3894/95%)	prazan hod motora
Predmeti svakodnevne upotrebe			
rolkragen (0)	rolkragn (0)	<u>rolka</u> (1702/99%)	majica s visokim ovratnikom
štrik (3183/100%)	štrik (799/100%)	štrik (447/91%)	uže
cvikerji (0)	cvikeri (38)	<u>cvike</u> (391/90%) / <u>cvikeri</u> (141/90%)	naočale
bademantel (8)	bademantil (91)	bademantil (979/100%)	ogrtič
štof (249/100%)	štof (1107/100%)	<u>štof</u> (2990/99%)	tkanina
<u>cekar</u> (962/100%)	ceker (697/100%)	ceker (86) / ceger (3002/96%)	košara
Gradnja i uređenje stambenog prostora			
haustor (17)	haustor (2143/93%)	haustor (1981/88%)	ulaz
morter (1)	mort (1032/66%)	mort (87)	žbuka / mortar
<u>rašpa</u> (24)	<u>rašpa</u> (410/88%)	rašpa (22)	turpija
špajža (0) / špajza (630/83%)	špajza (1724/97%)	<u>špajz</u> (2289/90%) / <u>špajza</u> (163/98%)	ostava
brener (209/100%)	brener (278/100%)	<u>brener</u> (291/89%)	plamenik
špegel (1390/96%)	špihl (468/65%)	špihl (15)	ogledalo
Običaji i društveni kontakti			
fašing (4)	fašnik (8991/100%)	fašnik (13)	poklade
tanec (64)	tanc (28) / tancati (899/92%)	<u>tanc</u> (21)	ples
šmajhlati (3) / šmajhlati se (0)	šmajhlati (12)	šmajhlovati (4)	maziti se / laskati
<u>kuš</u> (10)	<u>kuš</u> (372/89%)	<u>kuš</u> (290)	gruba naredba (<i>ušuti</i>)
ringelšpil (142/100%)	ringišpil (963/90%)	<u>ringišpil</u> (2529/87%)	vrtuljak
<u>ringaraja</u> (464/63%)	ringeraja (130/1%)	<u>ringe-ringe-raja</u> (8)	dječja igra

Tablica 1. Popis leksema uključenih u upitnik.

Anketa je izrađena u tri verzije – na hrvatskom, slovenskom i srpskom jeziku.

3.1.2 Ispitanici

Istraživanje je provedeno među ispitanicima s hrvatskog, slovenskog i srpskog govornog područja te su njihovi upitnici razvrstani u tri skupine prema tom kriteriju. Upitnik je bio namijenjen studentima prijediplomskih i diplomskih studija na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (Hrvatska), Filozofskom fakultetu u Ljubljani (Slovenija) te Filološkom fakultetu u Beogradu (Srbija). Osim studiranja na navedenim fakultetima uvjet za sudjelovanje u istraživanju bio je materinji jezik ispitanika – hrvatski za ispunjavanje hrvatske verzije upitnika, slovenski za ispunjavanje slovenske verzije upitnika te srpski za ispunjavanje srpske verzije upitnika.

Hrvatsku verziju upitnika ispunilo je 55 ispitanika, slovensku 53 ispitanika, a srpsku 73 ispitanika. U istraživanje su uključeni upitnici ispitanika koji ispunjavaju dva prethodno navedena uvjeta te upitnici ispitanika koji su naveli da nikada nisu učili njemački jezik ili su ovladali njime na osnovnoj A1 razini. Time je broj anketa slovenskih ispitanika sveden na 30, a shodno tome, radi postizanja usporedivosti rezultata, broj anketa hrvatskih i srpskih ispitanika koji ispunjavaju navedene uvjete sveden je na isti broj prema kriteriju opisanom u poglavljima 1.1.2.1 i 1.1.2.3.

Svi ispitanici dobrovoljno su pristali anonimno sudjelovati u anketi. U nastavku slijedi detaljniji prikaz ispitanika po zemljama uključenim u istraživanje.

3.1.2.1 Hrvatska

Dodatni kriterij za uključivanje anketa u analizu bilo je govorno područje na kojem su ispitanici proveli najveći dio života. Prednost je dana ispitanicima iz Grada Zagreba (63,3 %) te okolnih županija kajkavskog govornog područja: Zagrebačka županija (16,7 %), Krapinsko-zagorska županija (13,3 %) i Varaždinska županija (6,7 %). Time je postignuta veća homogenost uzorka ispitanika, a broj anketa uključenih u analizu sveden je na 30.

Svi ispitanici studenti su Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dobi između 19 i 27 godina. 46,7 % ispitanika studenti su prijediplomske razine studija, a 53,3 % diplomske razine studija. Od toga 60 % ispitanika studenti su filološkog studija, 26,7 % nefilološkog studija, a 13,3 % njihove kombinacije. Više od tri četvrtine ispitanika ženskog su spola (77 %). Svi ispitanici izvorni su govornici hrvatskog jezika, a 55,3 % ocijenilo je svoje znanje njemačkog jezika kao nikakvo, a 46,7 % kao osnovno na razini A1.

3.1.2.2 Slovenija

Svi ispitanici studenti su Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani dobi između 19 i 27 godina. 83,3 % ispitanika studenti su prijediplomske razine studija, a 16,7 % diplomske razine studija. Od toga 70 % ispitanika studenti su filološkog studija, a 30 % nefilološkog studija. Više od tri četvrtine ispitanika ženskog su spola (74 %). Svi ispitanici izvorni su govornici slovenskog jezika. 46,7 % ispitanika ocijenilo je svoje znanje njemačkog jezika kao nikakvo, a 53,3 % kao osnovno na razini A1.

Najveći udio ispitanika većinu života je proveo u gradu Ljubljani (30 %) i Gorenjskoj regiji (20 %). Osim njih zastupljeni su i ispitanici s područja Osrednjeslovenske regije (13,3 %), Goriške regije (10 %), Podravske regije (10 %) te ostatka Slovenije: Primorsko-notranjska regija (6,7 %), Pomurska regija (3,3 %), Savinjska regija (3,3 %) i Regija Jugovzhodna Slovenija (3,3 %).

3.1.2.3 Srbija

Dodatni kriterij za uključivanje anketa u analizu bilo je govorno područje na kojem su ispitanici proveli najveći dio života. Prednost je dana ispitanicima iz Beograda (73,3 %) te okolnih okruga sa šumadijsko-vojvođanskoga govornog područja: Južnobački upravni okrug (6,7 %), Južnobanatski upravni okrug (6,7 %), Sremski upravni okrug (6,7 %), Srednjobanatski upravni okrug (3,3 %) i Severnobanatski upravni okrug (3,3 %). Time je postignuta veća homogenost uzorka ispitanika, a broj anketa uključenih u analizu sveden je na 30.

Svi ispitanici studenti su Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu dobi između 19 i 29 godina. 86,7 % ispitanika studenti su prijediplomske razine studija, a 13,3 % diplomske razine studija. 80 % ispitanika ženskog su spola, jedan ispitanik izjasnio se kao nebinaran, dok su ostali ispitanici muškog spola. Svi ispitanici izvorni su govornici srpskog jezika. 86,7 % ispitanika ocijenilo je svoje znanje njemačkog jezika kao nikakvo, a 13,3 % kao osnovno na razini A1.

3.2 Rezultati ankete

Rezultati pojedinih anketa (hrvatska, slovenska i srpska verzija) statistički su obrađeni, a potom su interpretirani pojedinačno i usporedno. Dodatna pitanja o značenju riječi nisu statistički obrađena jer su bila neobavezna i kontrolnog tipa. Unatoč tome, osvrnut ćemo se na njihove rezultate u pojedinim slučajevima.

Analiza je provedena prema semantičkim poljima. Za svako semantičko polje priložena je tablica s rezultatima. Rezultati su predstavljeni u tri stupca:

(1) Prvi stupac uključuje podatak o broju i postotku ispitanika koji su za danu riječ naveli da je nisu nikada čuli (kategorija I) ili su je čuli ali ne znaju što znači (kategorija II).

(2) Drugi stupac uključuje podatak o broju i postotku ispitanika koji su za danu riječ naveli da su je čuli, da znaju što znači, ali je nikada ne koriste u komunikaciji na materinjem jeziku (kategorija III).

(3) Treći stupac uključuje podatak o broju i postotku ispitanika koji su za danu riječ naveli da znaju što znači te da je koriste povremeno (kategorija IV) ili često (kategorija V).

Rezultati ankete za svaki pojedini leksem dostupni su u prilogu na kraju rada.

3.2.1 Jela, pića i njihovo pripremanje

Prva semantička kategorija uključivala je lekseme: *ror/rerna* ('pećnica'), *štaub (cuker/šećer)* ('šećer u prahu'), *šmarn/šmoren/šmarne* ('carski drobljenac'), *cveba* ('grožđica'), *fruštik/fruštuk* ('doručak') i *faširati* ('mljeti').

U Tablici 2 prikazani su rezultati ankete. Crvenom bojom označena su polja s najvećim udjelom odgovora u hrvatskoj verziji upitnika, ljubičastom bojom u slovenskoj verziji upitnika, a ružičastom bojom u srpskoj verziji upitnika. Podcrtani su oni jezici u kojima je dani leksem dio standardnog leksika.

1. JELA, PIĆA I NJIHOVO PRIPREMANJE						
LEKSEM	JEZIK	I	II	III	IV	V
<i>ror / rerna</i> (pećnica)	slovenski	(9+0) = 30%		(5) = 17%		(10+6) = 53%
	hrvatski		(16+6) = 73%	(3) = 10%		(4+1) = 17%
	srpski		(8+1) = 30%	(0) = 0%		(19+2) = 70%
<i>štaub cuker / šećer</i> (šećer u prahu)	slovenski	(8+2) = 33%		(6) = 20%		(2+12) = 47%
	hrvatski		(4+2) = 20%	(7) = 23%		(11+6) = 57%
	srpski		(25+1) = 87%	(3) = 10%		(0+1) = 3%
<i>šmarn(e) / šmoren</i> (carski drobljenac)	slovenski	(0+1) = 3%		(1) = 3%		(2+26) = 93%
	hrvatski		(20+7) = 90%	(0) = 0%		(0+3) = 10%
	srpski		(28+2) = 100%	(0) = 0%		(0+0) = 0%
<i>cveba</i> (grožđica)	slovenski		(15+10) = 83%	(4) = 13%		(0+1) = 3%
	hrvatski		(16+5) = 70%	(4) = 13%		(2+3) = 17%
	srpski		(29+0) = 97%	(1) = 3%		(0+0) = 0%
<i>fruštuk</i> (doručak)	slovenski	(0+1) = 3%		(5) = 17%		(10+14) = 80%
	hrvatski		(5+3) = 27%	(20) = 67%		(1+1) = 7%
	srpski		(1+4) = 17%		(17) = 57%	(4+4) = 27%

<i>faširati</i> (mljeti)	slovenski	(4+3) = 23%	(8) = 27%	(5+10) = 50%
	hrvatski	(2+4) = 20%	(7) = 23%	(8+9) = 57%
	srpski	(3+8) = 37%	(7) = 23%	(8+4) = 40%

Tablica 2. Rezultati – semantičko polje *Jela, pića i njihovo pripremanje*.

Dobiveni rezultati ukazuju na najbolje poznavanje i najširu upotrebu germanizama (kategorija IV+V) među ispitanicima iz Slovenije. Iz Tablice 2 vidljivo je da je većina slovenskih ispitanika za gotovo sve lekseme iz ovog semantičkog polja navela da ih koristi ponekad ili često (*fruštik, štaub cuker, šmoren, faširati, ror*). Jedina je iznimka leksem *cveba*, koji je nepoznat većini ispitanika iz svih triju zemalja, mada u slovenskom pripada standardnom jeziku. Ovaj rezultat u skladu je s podacima iz korpusa. Rezultati ankete pokazuju da je leksem *cveba* najpoznatiji hrvatskim ispitanicima u usporedbi sa slovenskim i srpskim ispitanicima, a najveći broj njegovih pojavnica također je potvrđen u hrvatskom korpusu (iako je čak 70 % hrvatskih ispitanika navelo da nisu nikad čuli taj leksem ili ne znaju što znači).

Usporedba anketa hrvatskih i srpskih ispitanika ukazuje na slične rezultate (usp. lekseme *fruštik/fruštuk, šmarn/e, cveba, faširati*), uz dvije iznimke. Prva se odnosi na germanizam *štaub (šećer)*, koja je čak 87 % srpskih ispitanika nepoznata, dok je većina hrvatskih ispitanika ponekad ili često aktivno koristi, a svega 20 % je nepoznata. Druga iznimka odnosi se na leksem *ror/rerna*. Polazeći od oblika riječi navedenih u konzultiranim rječnicima germanizama u hrvatskom i slovenskom jeziku, u hrvatskoj verziji ankete bio je naveden samo oblik *ror*, a u srpskoj *ror* i *rerna*. Iako oblik *rerna* nije zabilježen u hrvatskom rječniku germanizama, korpusna analiza ukazuje na njegovu znatno rašireniju upotrebu (2422 pojavnice) od oblika *ror* (28 pojavnice). Na temelju toga može se pretpostaviti da bi u slučaju uključivanja tog oblika u upitnik među govornicima hrvatskog jezika rezultat bio drugačiji, tj. bliži rezultatima srpskih ispitanika. Leksem *rerna* pripada srpskom standardnom jeziku.

Što se tiče odgovora na kontrolno pitanje o značenju riječi, kod većine leksema nije bilo pogrešnih tumačenja. Međutim, valja spomenuti višestruko tumačenje leksema *cveba* kao leksema koji se odnosi na osobu (npr. *šonjo*) te tumačenje leksema *faširati* u smislu 'puniti mesom', što potencijalno ukazuje na semantičke promjene koje zahvaćaju ove lekseme.

Na temelju provedene analize germanizama iz ovog semantičkog polja zaključujemo da je upotreba izabranih germanizama najraširenija među slovenskim ispitanicima. Iza njih slijede hrvatski ispitanici, dok su najslabije poznavanje i upotrebu germanizama pokazali srpski ispitanici.

3.2.2 Tehnika

Druga semantička kategorija uključivala je lekseme: *gurt / gurtna* ('pojas / remen'), *dihtung / dihtenga* ('brtva'), *šaltati* ('mijenjati'), *šaraf / šeavf* ('vijak'), *šloser* ('bravar') i *ler* ('prazan hod motora').

U Tablici 3 prikazani su rezultati ankete:

2. TEHNIKA						
LEKSEM	JEZIK	I	II	III	IV	V
<i>gurt / gurtna</i> (pojas / remen)	slovenski	(8+5) = 44%		(1) = 3%	(12+4) = 53%	
	hrvatski	(15+11) = 87%		(0) = 0%	(4+0) = 13%	
	srpski	(15+10) = 83%		(1) = 3%	(2+2) = 14%	
<i>dihtung / dihtenga</i> (brtva)	slovenski	(5+4) = 30%		(5) = 17%	(11+5) = 54%	
	hrvatski	(3+9) = 40%		(10) = 33%	(7+1) = 26%	
	srpski	(8+12) = 67%		(4) = 13%	(3+3) = 20%	
<i>šaltati</i> (mijenjati)	slovenski	(0+0) = 0%		(2) = 7%	(4+24) = 93%	
	hrvatski	(0+0) = 0%		(3) = 10%	(8+19) = 90%	
	srpski	(1+4) = 16%		(6) = 20%	(7+12) = 63%	
<i>šaraf / šeavf</i> (vijak)	slovenski	(1+1) = 6%		(0) = 0%	(0+28) = 93%	
	hrvatski	(1+0) = 3%		(0) = 0%	(4+25) = 96%	
	srpski	(9+5) = 47%		(5) = 17%	(3+8) = 37%	
<i>šloser</i> (bravar)	slovenski	(5+13) = 60%		(5) = 17%	(5+2) = 24%	
	hrvatski	(11+16) = 90%		(2) = 7%	(1+0) = 3%	
	srpski	(21+6) = 90%		(2) = 7%	(0+1) = 3%	
<i>ler</i> (prazan hod motora)	slovenski	(6+3) = 30%		(2) = 7%	(6+13) = 63%	
	hrvatski	(3+1) = 13%		(3) = 10%	(10+13) = 76%	
	srpski	(6+6) = 40%		(5) = 17%	(7+6) = 43%	

Tablica 3. Rezultati – semantičko polje *Tehnika*.

I u ovoj kategoriji dobiveni rezultati ukazuju na najbolje poznavanje i najširu upotrebu (kategorija IV+V) germanizama među ispitanicima iz Slovenije, iako u srpskom jeziku polovica navedenih leksema pripada jezičnom standardu (*dihtung*, *šloser*, *ler*). Iz Tablice 3 vidljivo je da je većina slovenskih ispitanika za sve lekseme iz ovog semantičkog polja – uz iznimku leksema *šloser* – navela da ih koristi ponekad ili često. Upravo je za taj leksem postotak stupnja poznavanja i upotrebe najmanji među govornicima svih triju jezika, s time da je u najvećoj mjeri aktivno koriste (kategorije IV+V) slovenski ispitanici (24 % u odnosi na 3 % hrvatskih i srpskih ispitanika).

Rezultati prikupljeni putem upitnika nisu potpuno podudarni podacima iz korpusa. Primjerice, iako je najviše slovenskih ispitanika navelo da poznaje i koristi leksem *dihtenga*, u

slovenskom je korpusu potvrđen svega 9 puta, dok su u hrvatskom korpusu potvrđene 1939 pojavnice, a u srpskom čak 5610 pojavnica leksema *dihtung*. Slična je situacija s leksemom *ler*, koji u slovenskom korpusu ima 1156 pojavnice, dok ih je u hrvatskom i srpskom znatno više (3057, 3894). Dok rezultati upitnika upućuju na najslabiju upotrebu ovog leksema na srpskom govornom području, korpus upućuje na suprotno. Sličnu nepodudarnost između podataka iz korpusa i rezultata upitnika uočavamo za leksem *šaraf/šeavf*. Mogući uzrok ovih nepodudarnosti leži u slabom poznavanju tehničke terminologije među ispitanicima, koji su dominantno ženskog spola.

Kada se usporede rezultati hrvatske i srpske verzije upitnika, uočljiva je sličnost u poznavanju i upotrebi leksema *gurt/gurtna*, *dihtung*, *šaltati*, *šloser* i *ler*. Jedinu iznimku predstavlja leksem *šaraf*, za koji je čak 96 % hrvatskih ispitanika navelo da ga koristi ponekad ili često (kategorije IV+V), dok je čak 47 % srpskih ispitanika navelo da im je nepoznat (kategorije I+II). S obzirom na to da su se u upitnicima navodili oblici germanizama zabilježeni u konzultiranim rječnicima, kao i u slučaju leksema *ror/rerna* iz prethodnog semantičkog polja, moguće je da bi poznavanje i upotreba leksema *gurt* bili frekventniji među hrvatskim ispitanicima da je u upitniku navedena i njegova varijanta *gurtna* (koja ima više pojavnica u korpusu, ali nije zabilježena u rječniku).

Kada se promotre odgovori na kontrolno pitanje o značenju riječi, kod većine leksema nije bilo pogrešnih tumačenja. Zanimljivo je spomenuti da su dva srpska ispitanika značenje leksema *šaltati* opisali leksemom *tresti*. Kao značenje leksema *šaraf/šeavf* nekolicina slovenskih i po jedan hrvatski i srpski ispitanik naveli su *čavao*. Kao značenje leksema *ler* nekoliko hrvatskih i srpskih ispitanika navelo je 'dug' ili 'zajam'. Takvo se tumačenje može objasniti povezivanjem ovog leksema s njemačkim leksemima *leer* ('prazno') ili *leihen* ('posuditi') – ili pak s engleskim leksemom *loan* ('zajam').

Na temelju provedene analize germanizama iz ovog semantičkog polja zaključujemo da je upotreba izabranih germanizama najraširenija među slovenskim ispitanicima. Iza njih slijede hrvatski ispitanici, dok su najslabije poznavanje i upotrebu germanizama pokazali srpski ispitanici.

3.2.3 Predmeti svakodnevne upotrebe

Treća semantička kategorija uključivala je lekseme: *rolkrag(e)n / rolka* ('majica'), *štrik* ('uže'), *cvikeri* ('naočale'), *bademantil* ('ogrtič'), *štof* ('tkanina'), *ceker* ('košara').

U Tablici 4 prikazani su rezultati ankete:

3. PREDMETI SVAKODNEVNE UPOTREBE						
LEKSEM	JEZIK	I	II	III	IV	V
<i>rolkrag(e)n / rolka</i> (majica)	slovenski	(29+1) = 100%	(0) = 0%	(0+0) = 0%		
	hrvatski	(17+5) = 74%	(7) = 23%	(1+0) = 3%		
	srpski	(0+0) = 0%	(3) = 10%	(2+25) = 90%		
<i>štrik</i> (uže)	slovenski	(0+0) = 0%	(1) = 3%	(2+27) = 97%		
	hrvatski	(0+0) = 0%	(1) = 3%	(5+24) = 97%		
	srpski	(8+5) = 44%	(4) = 13%	(3+10) = 43%		
<i>cvikeri</i> (naočale)	slovenski	(7+15) = 73%	(6) = 20%	(2+7) = 30%		
	hrvatski	(0+0) = 0%	(5) = 17%	(9+16) = 83%		
	srpski	(0+0) = 0%	(8) = 27%	(8+14) = 74%		
<i>bademantil</i> (ogrtač)	slovenski	(11+12) = 77%	(6) = 20%	(0+1) = 3%		
	hrvatski	(2+0) = 7%	(9) = 30%	(8+11) = 64%		
	srpski	(0+0) = 0%	(0) = 0%	(8+22) = 100%		
<i>štof</i> (tkanina)	slovenski	(13+15) = 93%	(1) = 3%	(0+1) = 3%		
	hrvatski	(8+14) = 74%	(5) = 17%	(1+2) = 10%		
	srpski	(4+6) = 33%	(7) = 23%	(9+4) = 43%		
<i>ceker</i> (košara)	slovenski	(2+1) = 10%	(3) = 10%	(5+19) = 80%		
	hrvatski	(0+1) = 3%	(4) = 13%	(13+12) = 83%		
	srpski	(0+0) = 0%	(1) = 3%	(4+25) = 96%		

Tablica 4. Rezultati – semantičko polje *Predmeti svakodnevne upotrebe*.

Rezultati za ovo semantičko polje mješoviti su. U slučaju nekih primjera (*štrik* i *ceker*) slovenski ispitanici pokazuju najbolje poznavanje značenja germanizama, kao i njihovu najširu upotrebu (kategorija IV+V). Međutim, u slučaju većeg broja primjera (*rolkragen*, *cvikeri*, *bademantil* i *štof*) pokazuju slabije poznavanje i upotrebu germanizama od hrvatskih i srpskih ispitanika. Iz Tablice 4 vidljivo je da je većina srpskih ispitanika za sve lekseme iz ovog semantičkog polja – osim za leksem *štrik* – navela da ih koristi ponekad ili često. Takav rezultat ne čudi s obzirom na to da tri leksema pripadaju jezičnom standardu (*rolka*, *cvike/ri*, *štof*). Zanimljivo je da većina srpskih ispitanika leksem *štrik* ne poznaje ili ne upotrebljava, dok ga 97 % i slovenskih i hrvatskih ispitanika koristi ponekad ili često. Hrvatski su ispitanici većinski za sve lekseme ovog iz semantičkog polja – osim za lekseme *rolkragen* i *štof* – naveli da ih koriste ponekad ili često (kategorija IV+V).

Rezultati upitnika uglavnom koreliraju s podacima iz korpusa. Manje odstupanje uočljivo je u slučaju leksema *štrik*, *cvikeri* i *štof*. Germanizam *štrik* ima podjednak broj pojava u korpusima, dok je znatno veći postotak hrvatskih ispitanika naveo da ga koristi (97% : 43 %). Nadalje, u hrvatskom korpusu leksem *cvikeri* ima samo 38 pojava, a 83 % hrvatskih ispitanika navelo je da ga koriste ponekad ili često. U slučaju leksema *štof* situacija je obrnuta:

dok u hrvatskom korpusu ovaj leksem ima 1107 pojavnica, samo je 10 % hrvatskih ispitanika navelo da ga koristi.

Usporedba anketa hrvatskih i srpskih ispitanika ukazuje na dva veća odudaranja. Prvo se odnosi na leksem *rolkragn*, za koji je čak 90 % srpskih ispitanika navelo da ga koristi povremeno ili često, dok je većini hrvatskih ispitanika nepoznat, a samo ga 3 % koristi. Drugo odudaranje odnosi se na leksem *štrik*: dok ga aktivno koristi 97 % hrvatskih ispitanika, 43 % srpskih ispitanika ga ne poznaje.

Kada se promotre odgovori na kontrolno pitanje o značenju riječi, kod većine leksema nije bilo pogrešnih tumačenja. Kao primjer pogrešnog tumačenja izdvojili bismo primjer leksema *štof*, za čije je značenje nekolicina slovenskih ispitanika navela 'čep' (možda zbog sličnosti s njemačkim leksemom *Stopfen*). Odgovori hrvatskih i srpskih ispitanika upućuju na promjene u izvornom značenju pojedinih leksema – na sužavanje (specijalizaciju) značenja leksema *štrik* ('uže') u 'uže za sušenje rublja' te na promjenu značenja leksema *ceker* ('košara') u 'platnena vrećica'.

Rezultati analize germanizama iz ovog semantičkog polja ukazuju na suprotnu situaciju u odnosu na primjere iz prethodna dva semantička polja. Srpski ispitanici ih poznaju i koriste u najvećoj mjeri. Iza njih po rezultatima slijede hrvatski ispitanici te na kraju slovenski ispitanici.

3.2.4 Gradnja i uređenje stambenog prostora

Četvrta semantička kategorija uključivala je lekseme: *haustor* ('ulaz'), *mort* ('žbuka'), *rašpa* ('turpija'), *špajza* ('ostava') *brener* ('plamenik'), *špiگل* ('ogledalo').

U Tablici 5 prikazani su rezultati ankete:

4. GRADNJA I UREĐENJE STAMBENOG PROSTORA						
LEKSEM	JEZIK	I	II	III	IV	V
<i>haustor</i> (ulaz)	slovenski	(20+7) = 90%	(3) = 10%	(0+0) = 0%		
	hrvatski	(0+2) = 7%	(1) = 3%	(7+20) = 90%		
	srpski	(5+13) = 60%	(8) = 27%	(2+2) = 14%		
<i>mort</i> (žbuka/mortar)	slovenski	(16+11) = 90%	(3) = 10%	(0+0) = 0%		
	hrvatski	(8+8) = 54%	(6) = 20%	(6+2) = 27%		
	srpski	(24+4) = 93%	(1) = 3%	(1+0) = 3%		
<i>rašpa</i> (turpija)	slovenski	(21+5) = 87%	(3) = 10%	(0+1) = 3%		
	hrvatski	(2+2) = 14%	(4) = 13%	(5+17) = 74%		
	srpski	(28+1) = 96%	(0) = 0%	(1+0) = 3%		
<i>špajza</i> (ostava)	slovenski	(0+0) = 0%	(4) = 13%	(4+22) = 86%		
	hrvatski	(0+0) = 0%	(0) = 0%	(1+29) = 100%		
	srpski	(0+0) = 0%	(4) = 13%	(5+21) = 87%		

brener (plamenik)	slovenski	(7+1) = 26%	(5) = 17%	(6+11) = 57%
	hrvatski	(8+4) = 40%	(4) = 13%	(4+10) = 46%
	srpski	(16+3) = 63%	(4) = 13%	(3+4) = 23%
špigl (ogledalo)	slovenski	(1+0) = 3%	(1) = 3%	(3+25) = 93%
	hrvatski	(1+0) = 3%	(10) = 33%	(7+12) = 63%
	srpski	(20+8) = 94%	(2) = 7%	(0+0) = 0%

Tablica 5. Rezultati – semantičko polje *Gradnja i uređenje stambenog prostora*.

Dobiveni rezultati za ovo semantičko polje ukazuju na najbolje poznavanje i najširu upotrebu germanizama (kategorija IV+V) među ispitanicima iz Hrvatske. Iz Tablice 5 vidljivo je da većina hrvatskih ispitanika povremeno ili često koristi sve lekseme iz ovog semantičkog polja, uz iznimku leksema *mort*. Slovenski ispitanici su za tri leksema (*haustor*, *mort* i *rašpa*) većinski naveli da ih ne poznaju i ne koriste, dok su za druga tri leksema (*špajza*, *brener* i *špiگل*) većinski naveli da ih poznaju i često koriste. Rezultati srpskih ispitanika pokazuju slabo poznavanje ovih germanizama, jer je za sve primjere – osim za leksem *špajz/špajza* – većina ispitanika navela da im nisu poznate. Pritom je za leksem *špajz(a)* 100 % ispitanika navelo da ga poznaje i često koristi, što je očekivano s obzirom na to da pripada standardnom jeziku.

Usporedbom rezultata ankete i podataka iz korpusa uočili smo neka odstupanja. Primjerice, iako i hrvatski (2143) i srpski (1981) korpusi pokazuju velik broj pojavnica riječi *haustor*, svega je 14% srpskih ispitanika navelo da je koristi ponekad ili često (naprama 90% hrvatskih ispitanika). U hrvatskom korpusu potvrđeno je 1032 pojavnica riječi *mort*, u srpskom 87, a u slovenskom svega 1. Iako su hrvatski ispitanici pokazali nešto bolje poznavanje ovoga leksema od ostalih, i oni su – jednako kao i slovenski i srpski ispitanici – većinski naveli da ga ne poznaju. Najviše pojavnica leksema *brener* i *špiگل* nalazi se u srpskom korpusu, međutim upravo su srpski ispitanici pokazali njihovo najslabije poznavanje i upotrebu u odnosu na hrvatske i slovenske ispitanike. Pritom valja naglasiti da leksem *brener* pripada srpskom standardnom jeziku. U ostalim slučajevima rezultati ankete koreliraju s podacima iz korpusa.

U slučaju ovog semantičkog polja odstupanja među rezultatima hrvatskih i srpskih ispitanika su značajna. Rezultati su slični samo za dva leksema *mort* i *špajza*. Dok prvi leksem obje skupine ispitanika pretežito ne poznaju i ne koriste, drugi pak obje skupine ispitanika poznaju i često koriste.

Kada se promotre odgovori na kontrolno pitanje o značenju riječi, kod većine leksema nije bilo pogrešnih tumačenja. Kao primjer pogrešnog tumačenja izdvojili bismo leksem *mort*, za koji je dvoje ispitanika navelo značenja vezana za smrt, što se može povezati s njemačkom riječju *Mord* ('ubojstvo').

Prema rezultatima analize, hrvatski ispitanici prednjače u poznavanju i upotrebi germanizama iz ovog semantičkog polja. Iza njih slijede slovenski ispitanici, dok srpski ispitanici pokazuju najslabije poznavanje ovih leksema, a time i izostanak njihove upotrebe.

3.2.5 Običaji i društveni kontakti

Peta semantička kategorija uključivala je lekseme: *fašnik* ('poklade'), *tanc* ('ples'), *šmajhlati* ('maziti se, laskati'), *kuš* ('gruba naredba nekome da ne govori ili da ušuti'), *ringišpil* ('vrtuljak'), *ringeraja* ('dječja igra').

U Tablici 6 prikazani su rezultati ankete:

5. OBIČAJI I DRUŠTVENI KONTAKTI						
LEKSEM	JEZIK	I	II	III	IV	V
<i>fašnik</i> (poklade)	slovenski	(14+2) = 54%		(2) = 7%		(6+6) = 40%
	hrvatski	(0+2) = 7%		(3) = 10%		(13+12) = 83%
	srpski	(28+1) = 96%		(1) = 3%		(0+0) = 0%
<i>tanc</i> (ples)	slovenski	(18+9) = 90%		(3) = 10%		(0+0) = 0%
	hrvatski	(1+0) = 3%		(13) = 43%		(10+6) = 53%
	srpski	(21+4) = 83%		(5) = 17%		(0+0) = 0%
<i>šmajhlati</i> (maziti se, laskati)	slovenski	(19+10) = 96%		(1) = 3%		(0+0) = 0%
	hrvatski	(11+10) = 70%		(4) = 13%		(1+4) = 16%
	srpski	(28+1) = 96%		(1) = 3%		(0+0) = 0%
<i>kuš</i> (gruba naredba nekome da ne govori ili da ušuti)	slovenski	(15+8) = 77%		(6) = 20%		(1+0) = 3%
	hrvatski	(4+0) = 13%		(13) = 43%		(8+5) = 44%
	srpski	(18+5) = 77%		(7) = 23%		(0+0) = 0%
<i>ringišpil</i> (vrtuljak)	slovenski	(0+0) = 0%		(6) = 20%		(12+12) = 80%
	hrvatski	(0+2) = 7%		(2) = 7%		(14+12) = 87%
	srpski	(1+0) = 3%		(3) = 10%		(9+17) = 87%
<i>ringeraja</i> (dječja igra)	slovenski	(1+7) = 26%		(3) = 10%		(12+7) = 63%
	hrvatski	(0+13) = 43%		(8) = 27%		(7+2) = 30%
	srpski	(1+2) = 10%		(5) = 17%		(9+13) = 73%

Tablica 6. Rezultati – semantičko polje *Običaji i društveni kontakti*.

Dobiveni rezultati za ovo semantičko polje ukazuju na najbolje poznavanje i najširu upotrebu germanizama (kategorija IV+V) među ispitanicima iz Hrvatske, iako u srpskom njihov najveći udio pripada standardnom jeziku. Iz Tablice 6 vidljivo je da većina hrvatskih ispitanika povremeno ili često koristi lekseme iz ovog semantičkog polja (*fašnik*, *tanc*, *cuker*, *kuš*, *ringišpil*), uz iznimku leksema *šmajhlati*. Leksem *šmajhlati* nepoznat je velikoj većini

ispitanika iz svih triju zemalja, dok leksem *ringeraja* u većoj mjeri poznaju i koriste ispitanici iz Slovenije i Srbije.

Rezultati ankete pokazuju da je leksem *kuš* najpoznatiji hrvatskim ispitanicima, a ima i priličan broj pojavnica u korpusu (372). Zanimljivo je to da je u srpskom korpusu broj pojavnica ovog leksema gotovo isti (290), a pritom niti jedan srpski ispitanik nije naveo da koristi ovaj leksem. Nadalje, unatoč znatno manjem broju pojavnica leksema *ringišpil* u slovenskom korpusu (142) nego u hrvatskom (963) i srpskom (2529) korpusu, rezultati ankete govornika triju jezika su podjednaki. Zanimljiv je i primjer leksema *ringeraja*. Dok je u hrvatskom korpusu potvrđeno 130 pojavnica, u srpskom je potvrđena svega 8. Pritom je 43 % hrvatskih ispitanika odgovorilo da ne poznaje ovu riječ, a srpskih svega 10 %.

Usporedba rezultata hrvatskih i srpskih ispitanika vezanih za primjere iz ovog semantičkog polja pokazuje malo sličnosti. One se tiču leksema *šmajhlati*, koji većina ispitanika iz obje skupine ne poznaje i ne koristi, te leksema *ringišpil*, koji obje skupine ispitanika većinski poznaju i često koriste.

Kada se promotre odgovori na kontrolno pitanje o značenju riječi, kod većine leksema nije bilo pogrešnih tumačenja. Kao primjer pogrešnog tumačenja izdvojili bismo primjer leksema *kuš* kod slovenskih ispitanika. Naime nekoliko odgovora na pitanje o značenju ovog leksema glasili su 'poljubac', što je vjerojatno uzrokovano povezivanjem s germanizmom *kušlec*, koji dolazi od riječi *Kuss* ('poljubac').

Analiza rezultata ukazuje na to da hrvatski ispitanici najbolje poznaju germanizme iz ovog semantičkog polja. U ovoj semantičkoj kategoriji slovenski i srpski ispitanici podjednako često odnosno rijetko koriste navedene germanizme.

3.3 Osvrt na rezultate – sinteza

Analizom rezultata ankete te njihovom usporedbom po semantičkim poljima i s rezultatima iz mrežnih korpusa triju analiziranih jezika utvrdili smo sljedeće:

Izvorni govornici hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika (koji nikada nisu učili njemački jezik ili su ovladali njime na početničkoj A1 razini) ne poznaju i ne upotrebljavaju leksičke germanizme u jednakoj mjeri.

Pretpostavka da je geografska bliskost njemačkom govornom području presudna za bolje poznavanje i veću frekventnost upotrebe germanizama nije potvrđena za primjere iz svih pet semantičkih polja. Naime, germanizmi iz prva dva semantička polja (*Jela, pića i njihovo pripremanje* i *Tehnika*) doista su najbolje poznati slovenskim ispitanicima te ih oni najčešće

koriste. Međutim, to nije slučaj s primjerima iz semantičkih polja *Predmeti svakodnevne upotrebe* i *Običaji i društveni kontakti* – njih najbolje poznaju i najčešće koriste srpski ispitanici, dok primjere iz semantičkog polja *Gradnja i uređenje stambenog prostora* najbolje poznaju i najčešće koriste hrvatski ispitanici.

Iz Tablice 1 vidljivo je da analizirani germanizmi u najvećoj mjeri pripadaju standardu srpskog jezika, što je zasigurno posljedica liberalnijeg odnosa prema posuđenicama u odnosu na hrvatski i slovenski jezik. To objašnjava bolje poznavanje i češću upotrebu germanizama iz semantičkih polja *Predmeti svakodnevne upotrebe* i *Običaji i društveni kontakti* među srpskim ispitanicima.

Ipak, to što neki germanizmi pripadaju standardu pojedinih jezika ne znači nužno da ih govornici poznaju i koriste. Primjerice, iako leksemi *rašpa* i *cveba* pripadaju standardu slovenskog jezika, većina ispitanika je navela da ih ne poznaju i ne koriste. Isti je slučaj s leksemima *dihlung*, *šloser*, *brener*, *tanc* i *kuš* u srpskom jeziku.

Uočene su neke nepodudarnosti među podacima iz korpusa i rezultata ankete. To se može objasniti činjenicom da su korišteni mrežni korpusi u kojima dominiraju tekstovi na standardnom jeziku. Osim toga, anketa je provedena među ispitanicima tek jedne dobne skupine, s ograničenoga geografskog područja te određenog predznanja njemačkog jezika, tako da njihovo poznavanje i upotreba germanizama zasigurno ne odražavaju poznavanje i upotrebu germanizama među općom populacijom.

Temeljem analize odgovora na pitanja o značenju leksema uočene su neke potencijalne semantičke promjene i pomaci. Primjerice, iz odgovora hrvatskih i srpskih ispitanika vidi se promjena u izvornom značenju nekih leksema – značenje leksema *štrik* (izvorno 'uže') suženo je na 'uže za sušenje rublja', dok je značenje leksema *ceker* (izvorno 'košara') promijenjeno u 'platnena vrećica'. Tako su i za značenje leksema *šaraf/šravf* nekolicina slovenskih i po jedan hrvatski i srpski ispitanik naveli *čavao*, iako je izvorno značenje 'vijak'. U ovom slučaju, međutim, nije jasno radi li se o pomaku značenja ili ispitanici nisu upoznati s razlikom između tih dvaju pojmova.

Provedeno istraživanje imalo je neka ograničenja na metodološkom planu. Najveće poteškoće zadali su nam nedovoljno precizni ili zastarjeli rječnički opisi germanizama u tri jezika. Primjerice, za neke germanizme u rječnicima nisu navedene sve njihove varijante. Tako je u studiji autorice Dragičević (2003) naveden samo leksem *ror*, ali ne i njegova inačica *terna*, koja se pokazala znatno frekventnijom u korpusu. U rječnicima *Agramer* (2013) i *Zagramer* (2017) također je navedena samo inačica *ror*. Slična je situacija s leksemima *rolkragen* (inačice: *rol kragen*, *rolkragna*, *rol kragna*, *rolka*) ili *fruštuk* (inačice: *froštikalj*, *frištik*, *frište*).

Budući da smo kao polazište za izradu upitnika koristili te rječnike, u njemu nisu u svim slučajevima navedeni svi oblici germanizama koji se koriste u tri jezika, stoga je njihova analiza potencijalno manjkava. Također, postojeće oznake poput *regionalizam*, *razgovorno*, *hipokoristik*, *žargonski* ili *njemački*, kojima su obilježeni germanizmi u konzultiranim rječnicima, ne govore mnogo o njihovoj rasprostranjenosti, ograničenjima upotrebe, potencijalnoj zastarjelosti i sl., stoga takav tip podataka nije bilo moguće usporediti s rezultatima istraživanja.

U budućnosti bi ovakvo istraživanje bilo dobro provesti među većim brojem ispitanika te uključiti govornike hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika različitih profila (različitih dobnih skupina, podjednagog omjera spolova, iz različitih krajeva triju država, različitog obrazovanja i stupnja poznavanja njemačkog jezika i sl.). Osim spomenutog ograničenja uzrokovanog nedostatkom prikladnijih rječničkih izvora, također valja naglasiti da bi korpus govorenog jezika sigurno poslužio kao prikladniji resurs od korištenih mrežnih korpusa. Smatramo da je i pojedine zadatke trebalo formulirati na drugačiji način kako bi se izbjegle moguće nejasnoće ili dvosmislenosti (npr. uz leksom *kuš* bilo bi dobro navesti da je riječ o uzviku i sl.).

4 Zaključak

Ovaj rad imao je za cilj istražiti utjecaje njemačkog jezika na jezik mladih odraslih govornika hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika koji žive i studiraju u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu. U njemu smo nastojali utvrditi obilježja posuđivanja njemačkih leksema u zapadnojužnoslavenskim jezicima (hrvatski, slovenski, srpski); prikazati društveno-političke i jezične njemačko-hrvatske/slovenske/srpske odnose kroz povijest, te istražiti zastupljenost germanizama u južnoslavenskim jezicima i njihovu uporabu među mladim odraslim izvornim govornicima.

U prvom dijelu rada predstavljen je teorijski okvir istraživanja. Ukratko su prikazani razvoj i istraživački ciljevi kontaktne lingvistike, njezini temeljni pojmovi te tipologija jezičnih kontakata i konflikata. Pritom je posebna pažnja posvećena kontaktima između njemačkog te hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika iz sinkronijske i dijakronijske perspektive.

U drugom dijelu rada predstavljeno je provedeno istraživanje kojim se nastojao utvrditi i usporediti stupanj poznavanja i učestalost upotrebe odabranih germanizama među mladim izvornim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika. Istraživanje je provedeno putem *online*-upitnika, a uključivao je pitanja koja se odnose na 30 leksema njemačkog podrijetla koji se javljaju u sva tri jezika, a pripadaju u pet različitih semantičkih polja : (1) *Jela, pića i njihovo pripremanje*; (2) *Tehnika*; (3) *Predmeti svakodnevnog upotrebe*; (4) *Gradnja i uređenje stambenog prostora*; (5) *Običaji i društveni kontakti*.

Iz provedenog istraživanja proizašli su sljedeći zaključci:

(1) Izvorni govornici hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika (koji nikada nisu učili njemački jezik ili su ovladali njime na početničkoj A1 razini) ne poznaju i ne upotrebljavaju leksičke germanizme u jednakoj mjeri.

(2) Pretpostavka da je geografska bliskost njemačkom govornom području presudna za bolje poznavanje i veću frekventnost upotrebe germanizama nije potvrđena za primjere ih svih pet semantičkih polja.

(3) Najveći udio analiziranih germanizama pripada standardu srpskog jezika, što proizlazi iz liberalnijeg odnosa prema posuđenicama u odnosu na hrvatski i slovenski jezik.

(4) To što neki germanizmi pripadaju standardu pojedinih jezika ne znači nužno da ih govornici poznaju i koriste.

(5) Uočene su neke nepodudarnosti među podacima iz korpusa i rezultata ankete, koje su očekivane zbog vrste korištenih korpusa te profila ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju.

(6) Uočene su neke potencijalne semantičke promjene i pomaci kod pojedinih primjera (npr. značenje leksema *štrik*, izvorno 'uže', suženo je na 'uže za sušenje rublja', dok je značenje leksema *ceker*, izvorno 'košara', promijenjeno u 'platnena vrećica').

Nadamo se da smo ovim istraživanjem rasvijetlili neke aspekte poznavanja i upotrebe germanizama među mladim govornicima hrvatskog, slovenskog i srpskog jezika. Provođenjem ovakvoga istraživanja među većim brojem ispitanika raznolikijeg profila mogli bi se dobiti pouzdaniji i obuhvatniji podaci.

5 Popis literature

Babić, Stjepan. *Hrvatska jezikoslovna čitanka*. Zagreb: Globus, 1990.

Benković, Tibor Otto. *Zagramer: agramerski rječnik: njemačke posuđenice u zagrebačkom govoru*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk, 2017.

Брборић, Бранислав. *Језичке ретроспективе и перспективе*, Центар за примењену лингвистику, Београд, 2001.

<https://www.rastko.rs/filologija/bbrboric-jezik/bbrboric-jezik2.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Clyne, Michael. *Forschungsbericht Sprachkontakt*. Kronberg: Scriptor Verlag VI, 1975.

Ćirković, Sima; Kovačević-Kojić, Desanka; Ćuk, Ruža. *Staro srpsko rudarstvo*. Beograd-Novi Sad: Prometej, 2002.

Dragičević, Dragica. 2003. *Semantička adaptacija germanizama u hrvatskom jeziku*. U: *Adaptacija modela šest europskih jezika u hrvatskom na semantičkoj razini* (ur. Lelija Sočanac). Zagreb, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Zagrebačka slavistička škola. 119–84.

Dragičević, Dragica. 2005. *Hrvatski u dodiru s njemačkim jezikom*. U: *Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima: prilagodba posuđenica* (ur. Lelija Sočanac). Zagreb, Nakladni zavod Globus. 85-115

Hudeček, Lana, i Milica Mihaljević. *Hrvatska školska gramatika*. Drugo, Dopunjeno izdanje, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2019.

<http://gramatika.hr/pravilo/tvorba-rijeci/66/> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Filipović, Rudolf. *Teorija jezika u kontaktu*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti; Školska knjiga, Zagreb, 1986.

Glovacki-Bernardi, Zrinjka; Hölbling Matković, Lara (ur.). 2013. *Agramer: rječnik njemačkih posuđenica u zagrebačkom govoru = Wörterbuch der deutschen Lehnwörter in der Stadtsprache von Zagreb*. Zagreb: Novi Liber.

Haugen, E. 1950. "The analysis of linguistic borrowing" *Language* 26 (1950): 210-231

Javor Briški, Marija. *Nemščina v diahroni perspektivi*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, Ljubljana, 2020.

Karlić, Virna. 2014. Dob kao sociolingvistički faktor: perspektive proučavanja srpskog jezika. U: *Fiatal szlavisták Budapesti nemzetközi konferenciája i Conference for young slavists in Budapest. Fiatal szlavisták Budapesti nemzetközi konferenciája II. 2nd conference for young slavists in Budapest*, ur. Aleksander Urkom, Attila Virók, István Lukács. Budapest, 91–94.

- Kinne, Michael. 1998. *Der Lange Weg zum deutschen Neologismenwörterbuch*. Teubert, Wolfgang, Neologie und Korpus. Tübingen: Narr. 63-110
- Klajn, Ivan. 2008. *Purizam i antipurizam u današnjem srpskom jeziku*, *Južnoslovenski filolog* 64. 153-176
- Klajn, Ivan; Šipka, Milan. *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. 2., (Doštampano) izd, Prometej, Novi Sad, 2007.
- Mihaljević, Milica. *Hrvatsko računalno nazivlje: jezična analiza*. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1993.
- Milanović, Aleksandar. *Kratka istorija srpskog književnog jezika*. 3. izd, Zavod za Udžbenike, Beograd, 2010.
- Muhvić-Dimanovski, Vesna. *Neologizmi: problemi teorije i primjene*. Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta, Zagreb, 2005.
- Ostler, Nicholas. 2014. *Language Shift*
<https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199772810/obo-9780199772810-0193.xml>.
- Pašalić, Magda; Marinov, Sanja. 2008. *The English language and globalisation*. U: *Školski vjesnik : časopis za pedagogijsku teoriju i praksu* 57. 249-258
- Pavlowitch, Stevan K. *Serbia: the history behind the name*. Hurst & Co, London, 2002.
- Piškorec, Velimir. *Germanizmi u govorima Đurđevečke Podravine*. FF Press, Zagreb 2005.
- Rammelmeyer, Matthias. *Die deutschen Lehnübersetzungen im Serbokroatischen: Beitr. z. Lexikologie u. Wortbildung*. F. Steiner, 1975.
- Sapir, Edward: *Die Sprache: eine Einführung in das Wesen der Sprache*; Max Hueber Verlag, München, 1972.
- Schneeweis, Edmund. *Die deutschen Lehnwoerter im Serbokroatischen in kulturgeschichtlicher Sicht*. Walter de Gruyter & Co., Berlin, 1960.
- Sijs van der, Nicoline: *Leenwoordenboek. De invloed van andere talen op het Nederlands*, Sdu Uitgevers, Den Haag, 1996
(https://www.dbnl.org/tekst/sijs002leen01_01/) (pristupljeno 4. lipnja 2024.)
- Stojić, Aneta; Turk, Marija. *Deutsch-kroatische Sprachkontakte: historische Entwicklung und aktuelle Perspektiven auf lexikalischer Ebene*. Narr Francke Attempto, Tübingen, 2017.
- Striedter-Temps, Hildegard: *Deutsche Lehnwörter im Serbokroatischen*, Wiesbaden, 1958.
- Striedter-Temps, Hildegard. *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen*, Berlin, 1963.
<http://lwp.ids-mannheim.de/dict/st> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Šipka, Danko. *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*. 2., Izmijenjeno i dop. Izd, Matica Srpska, Novi Sad, 2006.

Tesch, Gerd. *Linguale Interferenz: theoret., terminolog. u. method. Grundfragen zu ihrer Erforschung*. 1. Aufl, TBL-Verlag Narr, Mainz, 1978.

Thomas, George. 1997. *The Impact of Purism on the Development of the Slovene Standard*. U: *Language, Fluminensia* 8. 49-62
<https://hrcak.srce.hr/file/195857> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Thomason, Sarah Grey. *Language Contact: An Introduction*. Repr., Edinburgh Univ. Press, Edinburgh 2011.

Turk, Marija. *Jezično kalkiranje u teoriji i praksi: prilog lingvistici jezičnih dodira*. Hrvatska sveučilišna naklada. Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2013.

Turk, Marija. 1997. *Jezični purizam*, *Fluminensia* 8. 49-62
<https://hrcak.srce.hr/file/195858> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Vidic, Marko; Cvirn, Janez urednici. *Ilustrirana zgodovina Slovencev*. Mladinska knj, Ljubljana, 1999.

Internetski izvori:

Bajec, Anton, urednik. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Slovenska akademija znanosti in umetnosti : Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša : DZS, 1998.
<https://www.fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Betz, Werner, *Deutsch Und Lateinisch: Die Lehnbildungen Der Althochdeutschen Benediktinerregel*: Bonn : Bouvier, 1965.
<https://doi.org/10.1080/19306962.1951.11786575> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Frančić, Anđela. *Hrvatski jezik u 17. i 18. stoljeću*.
<https://www.hrvatskiplus.org/article.php?id=1783&naslov=hrvatski-jezik-u-17-i-18-stoljecu> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Enciklopedija

Natuknica „Germanizam”, *Hrvatska enciklopedija*
<https://www.enciklopedija.hr/clanak/germanizam> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Natuknica „Interferencija”, *Hrvatska enciklopedija*
<https://www.enciklopedija.hr/clanak/interferencija> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Natuknica „Posuđenica”, *Hrvatska enciklopedija*
<https://www.enciklopedija.hr/clanak/posudjenica> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Natuknica „Stefan Nemanja”, *Hrvatska enciklopedija* <https://enciklopedija.hr/clanak/stefan-nemanja> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Natuknica „Beograd”, *Hrvatska enciklopedija* <https://enciklopedija.hr/clanak/beograd> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Goethe institut; Stupnjevi A1-C2
<https://www.goethe.de/ins/hr/hr/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Goethe institut; Stopnje A1-C2
<https://www.goethe.de/ins/si/sl/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Goethe institut; Nivoi A1-C2
<https://www.goethe.de/ins/cs/sr/spr/kon/stu.html> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

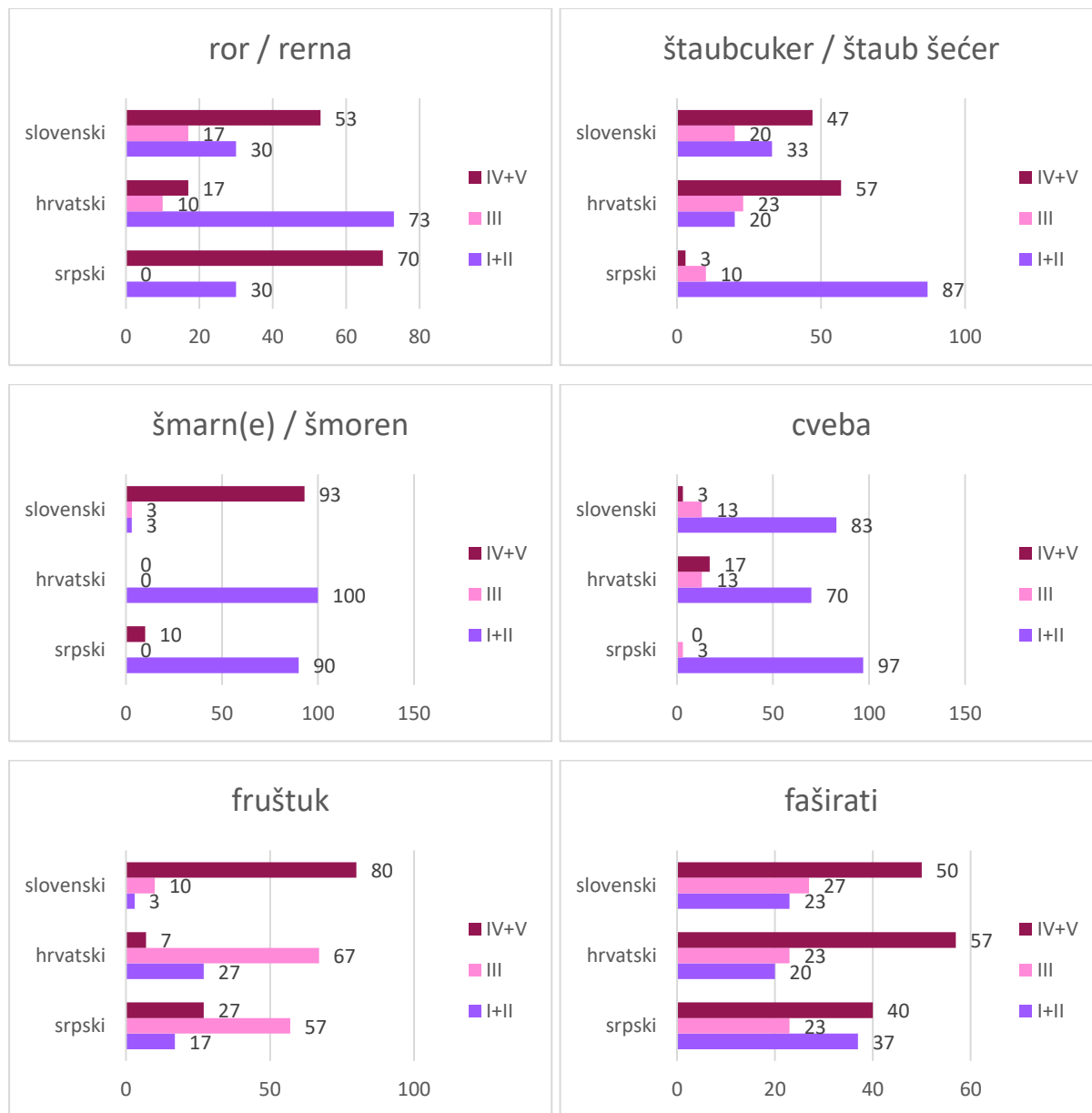
Hrvatski jezični portal
<https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

Kostić-Tomović, Jelena. Prezentacija „*Istorija nastave nemačkog u Srbiji*“,
<https://dokumen.tips/education/istorija-nastave-nemackog-u-srbiji.html?page=1> (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

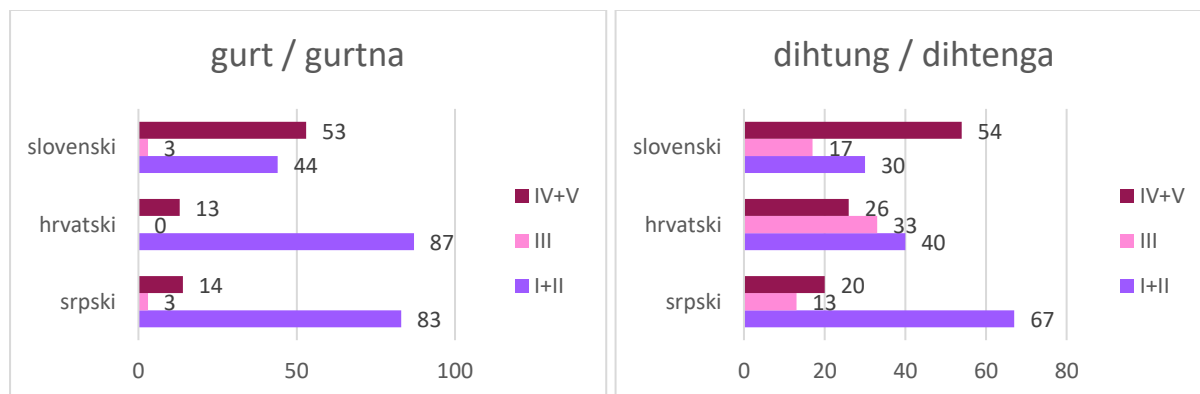
Njemački jezik/Abeceda i izgovor
https://hr.wikibooks.org/wiki/Njemački_jezik/Abeceda_i_izgovor (pristupljeno 4. lipnja 2024.)

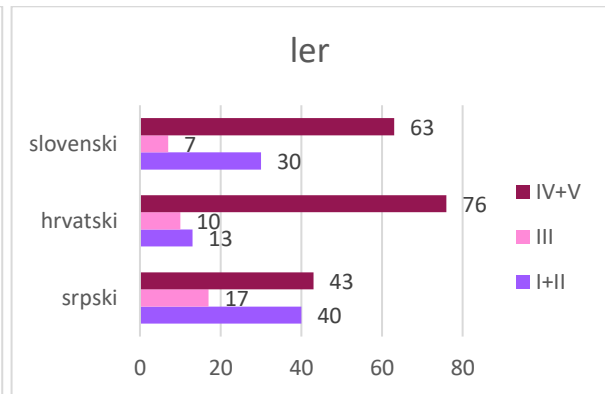
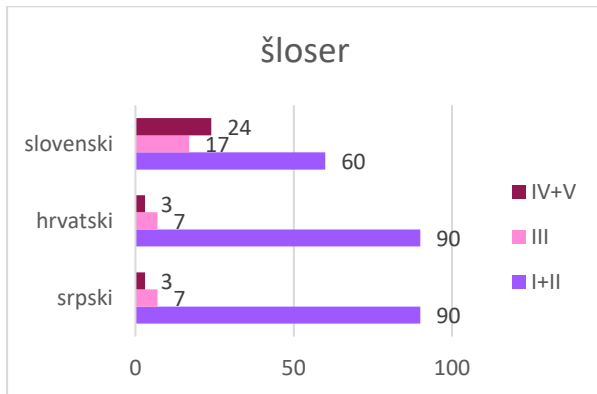
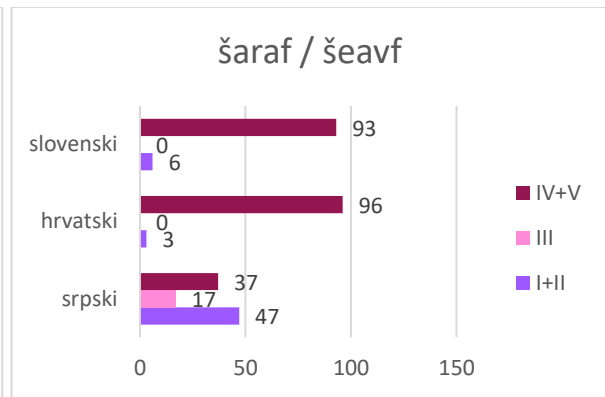
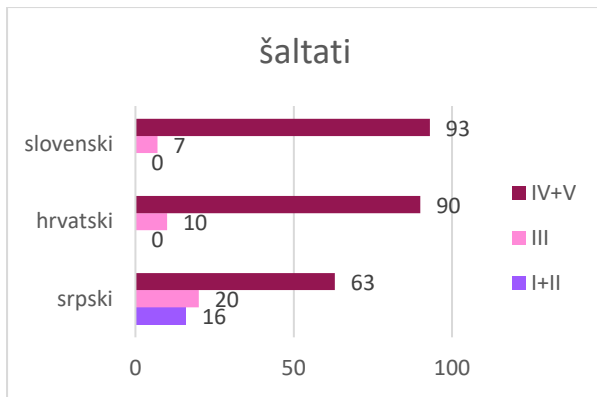
6 Prilog: grafički prikaz rezultata ankete

1. Jela, pića i njihovo pripremanje

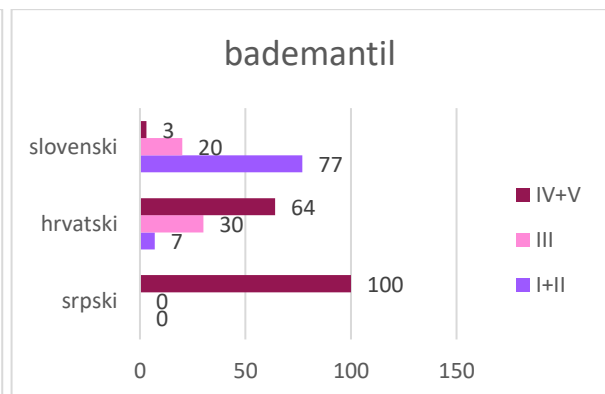
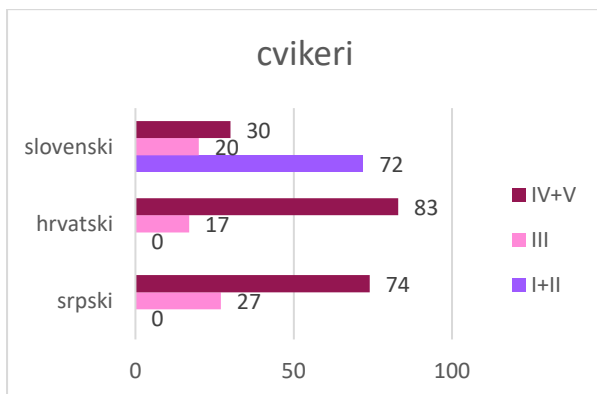
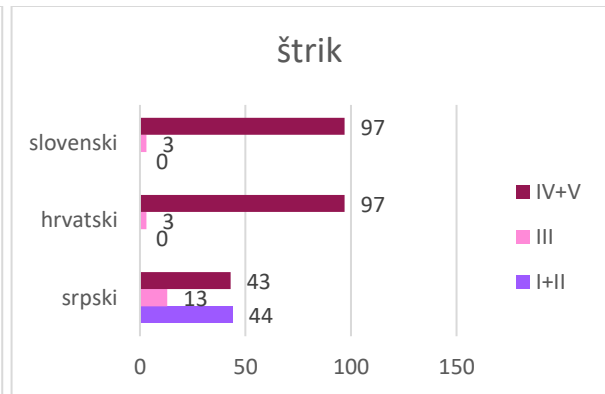
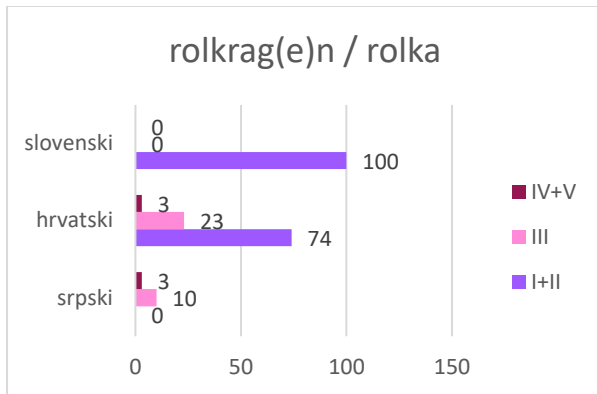

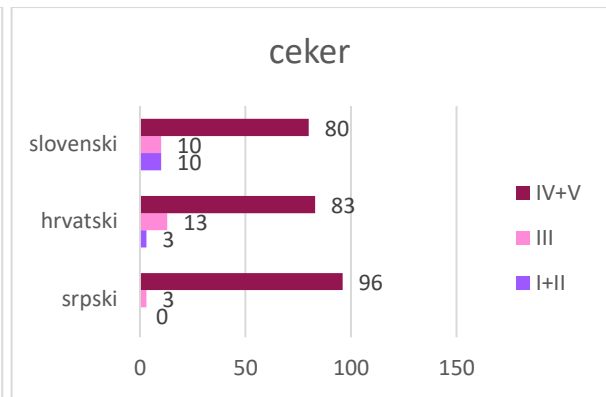
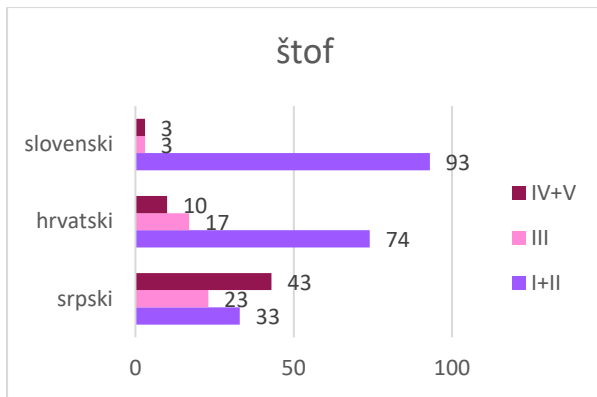
2. Tehnika

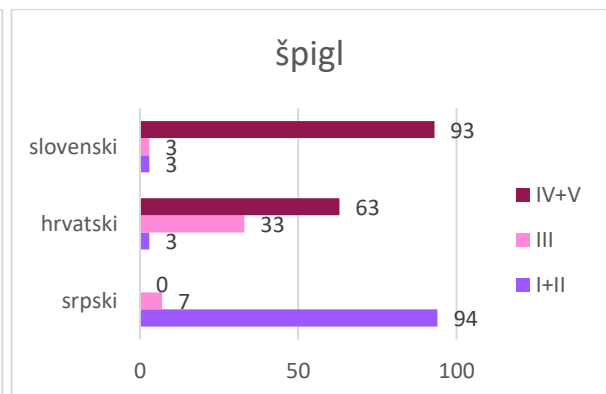
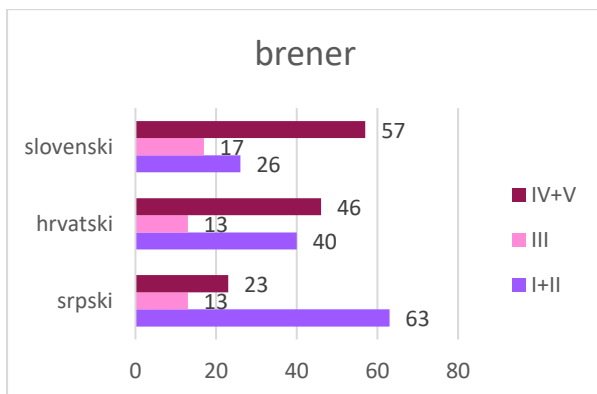
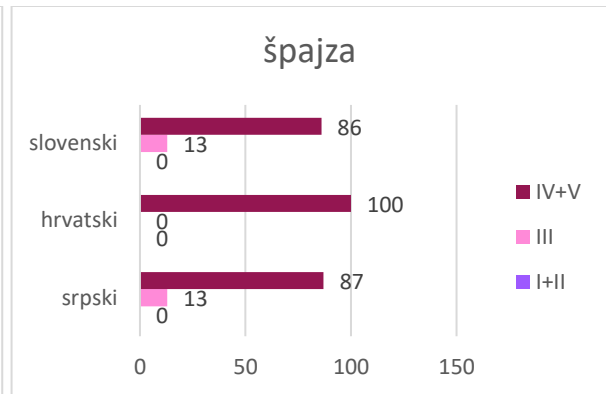
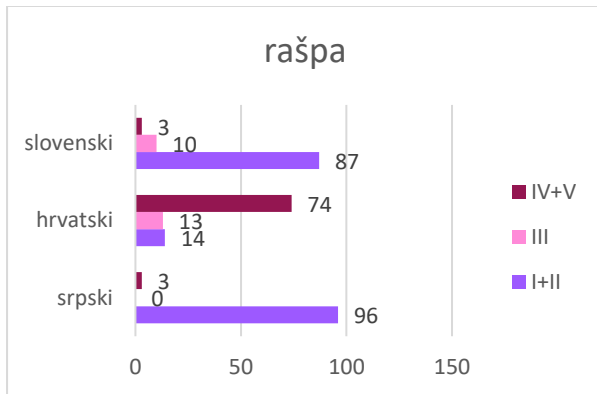
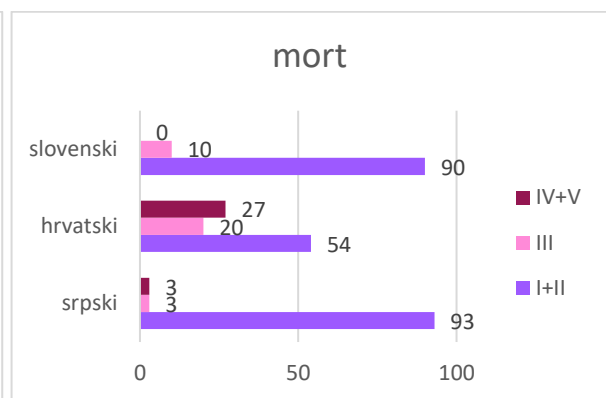
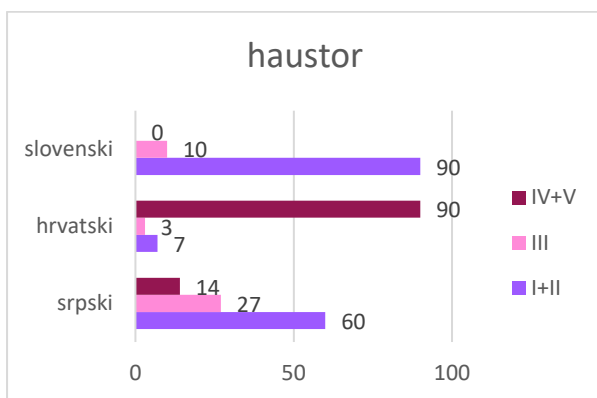

3. Predmeti svakodnevne upotrebe

4. Gradnja i uređenje stambenog prostora

5. Običaji i društveni kontakti

7 Prilog: primjer upitnika na slovenskom, hrvatskom i srpskom jeziku

1. Germanizmi u slovenskom jeziku

GERMANIZMI V ZAHODNIH JUŽNOSLOVANSKIH JEZIKIH

30.06.2024. 18:38

GERMANIZMI V ZAHODNIH JUŽNOSLOVANSKIH JEZIKIH

Spoštovani kolegi,

najprej se vam zahvaljujem, ker ste se odločili izpolniti anketo, kar vam bo vzelo okoli 10 minut.

Anketo izvajam v namene pisanja diplomske naloge z naslovom "GERMANIZMI V ZAHODNIH JUŽNOSLOVANSKIH JEZIKIH: ZNAČILNOSTI IN UPORABA PRI MLADIH ODRASLIH GOVORCIH HRVAŠKEGA, SLOVENSKEGA IN SRBSKEGA JEZIKA" na diplomskem študiju južnoslovanskih jezikov in književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Zagrebu.

Anketa je namenjena izključno študentom Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, katerim je slovenščina materni jezik.

Anketa je anonimna, pridobljeni rezultati pa bodo uporabljeni izključno v raziskovalne namene. Sodelovanje v raziskavi je prostovoljno in od vprašalnika lahko kadarkoli odstopite. Vljudno vas prosim, če izpolnite celotno anketo, ker drugače ni uporaben.

S pritiskom na gumb "Naprej" se strinjate s sodelovanjem v raziskavi.

Če imate dodatna vprašanja, me lahko kontaktirate na mdravine@ffzg.hr.

Študentka Mirna Dravinec

Oddelek za južnoslovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta v Zagrebu

---

* Indicates required question

1. Starost *

---

2. Spol *

Mark only one oval.

M

Ž

Other: _____

3. Ali študirate na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani? *

Mark only one oval.

DA

NE

4. Raven študija *

Mark only one oval.

Dodiplomska

Diplomaska

Other: _____

5. Področje študija *

Mark only one oval.

Filološko

Nefilološko

6. Materni jezik *

Mark only one oval.

Slovenščina

Other: _____

7. Svoje znanje nemškega jezika ocenite glede na tabelo, ki je na povezavi: <https://www.goethe.de/ins/si/si/spr/kon/stu.html>

Mark only one oval.

Nikakršno

Osnovno – stopnja A1

Osnovno – stopnja A2

Samostojno – stopnji B1 in B2

Kompetentno – stopnji C1 in C2

8. V kateri slovenski statistični regiji ste preživel največji del svojega življenja? *

Mark only one oval.

- Mestna občina Ljubljana
- Pomurska regija
- Podravska regija
- Koroška regija
- Savinjska regija
- Zasavska regija
- Posavska regija
- Regija Jugovzhodna Slovenija
- Osrednjeslovenska regija
- Gorenjska regija
- Primorsko-notranjska regija
- Goriška regija
- Obalno-kraška regija
- Večino svojega življenja sem preživel/-a izven Slovenije.

Anketa

Naslednja vprašanja se nanašajo na vaše poznavanje pomena in rabe 30 germanizmov.

Na vsako besedo se nanašata dve vprašanji.

Pri prvem vprašanju je treba izbrati odgovor, ki za vas najbolj drži (glede na vaše znanje in kako pogosto rabite besedo). **Odgovor na vprašanje je obvezen.**

- a) Te besede nikoli nisem slišal/-a
- b) Slišal/a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- c) Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- d) Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- e) Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

Pri drugem vprašanju vas prosim, da navedete pomen besede v slovenščini. Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

9. Ror *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

10. Navedite, kaj pomeni beseda "ror". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

11. Štaub cuker *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

12. Navedite, kaj pomeni beseda "štaub cuker". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

13. Šmoren *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

14. Navedite, kaj pomeni beseda "šmoren". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

15. Cveba *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

16. Navedite, kaj pomeni beseda "cveba". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

17. Fruštik *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

18. Navedite, kaj pomeni beseda "fruštuk". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakš pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

19. Faširati *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

20. Navedite, kaj pomeni beseda "faširati". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakš pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

21. Gurtna *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

22. Navedite, kaj pomeni beseda "gurtna". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

23. Dihtenga *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

24. Navedite, kaj pomeni beseda "dihtenga". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

25. Šaltati *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

26. Navedite, kaj pomeni beseda "šaltati". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšne pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

27. Šravf *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

28. Navedite, kaj pomeni beseda "šravf". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

29. Šlosar *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

30. Navedite, kaj pomeni beseda "šlosar". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

31. Ler *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

32. Navedite, kaj pomeni beseda "ler". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

33. Rolkragen *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

34. Navedite, kaj pomeni beseda "rolkragen". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

35. Štrik *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

36. Navedite, kaj pomeni beseda "štrik". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

37. Cvikerji *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

38. Navedite, kaj pomeni beseda "cvikerji". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakš pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

39. Bademantel *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

40. Navedite, kaj pomeni beseda "bademantel". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

41. Štof *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

42. Navedite, kaj pomeni beseda "štof". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

43. Cekar *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

44. Navedite, kaj pomeni beseda "cekar". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

45. Haustor *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

46. Navedite, kaj pomeni beseda "haustor". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

47. Morter *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

48. Navedite, kaj pomeni beseda "morter". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

49. Rašpa *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

50. Navedite, kaj pomeni beseda "rašpa". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšne pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

51. Špajža/špajza *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

52. Navedite, kaj pomeni beseda "špajža/špajza". Če ste označili, da besedo poznate, napišite kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

53. Brener *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

54. Navedite, kaj pomeni beseda "brener". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšni pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

55. Špegel *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

56. Navedite, kaj pomeni beseda "špegel". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšni pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

57. Fašing *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

58. Navedite, kaj pomeni beseda "fašing". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

59. Tanec *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

60. Navedite, kaj pomeni beseda "tanec". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

61. Šmajhlati/šmajhlati se *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

62. Navedite, kaj pomeni beseda "šmajhlati/šmajhlati se". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

63. Kuš *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

64. Navedite, kaj pomeni beseda "kuš". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

65. Ringelšpil *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

66. Navedite, kaj pomeni beseda "ringelšpil". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

---

67. Ringaraja *

Mark only one oval.

- Te besede nikoli nisem slišal/-a
- Slišal/-a sem, vendar ne vem, kaj pomeni
- Vem, kaj pomeni, vendar je nikoli ne uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in včasih jo uporabim (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)
- Vem, kaj pomeni in jo pogosto uporabljam (nanaša se na sporazumevanje v slovenščini)

68. Navedite, kaj pomeni beseda "ringaraja". Če ste označili, da besedo poznate, napišite, kakšen pomen ima beseda v slovenščini (**odgovor na vprašanje ni obvezen**).

Konec

Za potrditev izpolnjevanja ankete kliknite naprej.
Hvala za sodelovanje.

This content is neither created nor endorsed by Google.

Google Forms

2. Germanizmi u hrvatskom jeziku

GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLAVENSKIM JEZICIMA

Poštovane kolegice i kolege,

Prije svega, hvala Vam što ste pristali odvojiti svoje vrijeme za ispunjavanje ove ankete, koje će trajati do 10 minuta.

Anketa se provodi za potrebe pisanja diplomskoga rada pod naslovom "**GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLAVENSKIM JEZICIMA: OBILJEŽJA I UPOTREBA MEĐU MLADIM ODRASLIM GOVORNICIMA HRVATSKOG, SLOVENSKOG I SRPSKOG JEZIKA**" na Diplomskom studiju južnoslavenskih jezika i književnosti (mentorica: dr. sc. Virna Karlić, izv. prof.).

Anketa je namijenjena isključivo **studentima Filozofskog fakulteta u Zagrebu** koji su **izvorni govornici hrvatskog jezika**.

Anketa je anonimna, a dobiveni rezultati koristit će se isključivo za potrebe istraživanja. Sudjelovanje u istraživanju je dobrovoljno te ste slobodni u bilo kojem trenutku odustati od ispunjavanja upitnika. Ljubazno Vas molim da ispunite cijeli upitnik, jer u protivnom nije upotrebljiv.

Pritiskom na tipku "Dalje" pristajete sudjelovati u istraživanju.

U slučaju potrebe za dodatnim pitanjima slobodno mi se obratite na adresu mdravine@ffzg.hr

Zahvaljujem na Vašem sudjelovanju u istraživanju!

Studentica Mirna Dravinec

Odsjek za južnoslavenske jezike i književnosti

---

* Označava obavezno pitanje

1. Dob *

---

2. Spol *

Označite samo jedan oval.

M

Ž

Ostalo: _____

3. Studirate li na Filozofskom fakultetu u Zagrebu? *

Označite samo jedan oval.

DA

NE

4. Razina studija *

Označite samo jedan oval.

Preddiplomska

Diplomaska

Ostalo: _____

5. Područje studiranja *

Označite samo jedan oval.

Filološko

Nefilološko

Kombinacija filološkog i nefilološkog

6. Materinji jezik *

Označite samo jedan oval.

Hrvatski

Ostalo: _____

7. Procijenite svoje znanje njemačkog jezika pomoću tablice dostupne na poveznici <https://www.goethe.de/ins/hr/hr/spr/kon/stu.html>

Označite samo jedan oval.

Nikakvo

Osnovno – razina A1

Osnovno – razina A2

Samostalno – razine B1 i B2

Kompetentno – razine C1 i C2

8. U kojoj ste hrvatskoj županiji živjeli najveći dio života? *

Označite samo jedan oval.

- Zagrebačka županija
- Krapinsko-zagorska županija
- Sisačko-moslavačka županija
- Karlovačka županija
- Varaždinska županija
- Koprivničko-križevačka županija
- Bjelovarsko-bilogorska županija
- Primorsko-goranska županija
- Ličko-senjska županija
- Virovitičko-podravska županija
- Požeško-slavonska županija
- Brodsko-posavska županija
- Zadarska županija
- Osječko-baranjska županija
- Šibensko-kninska županija
- Vukovarsko-srijemska županija
- Splitsko-dalmatinska županija
- Istarska županija
- Dubrovačko-neretvanska županija
- Međimurska županija
- Grad Zagreb
- Najveći dio života proveo/la sam izvan Hrvatske

Anketa

Sljedeća pitanja odnose se na Vaše poznavanje značenja i upotrebu 30 germanizama.

Na svaku riječ odnose se dva pitanja.

U prvom pitanju od Vas se traži da izaberete odgovor koji se najviše odnosi na Vas (na Vaše poznavanje i upotrebu riječi). **Odgovor na pitanje je obavezan.**

- a) nikad nisam čuo/la tu riječ
- b) čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- c) znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- d) znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- e) znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

U drugom pitanju od Vas se traži da navedete značenje riječi na hrvatskom jeziku ako ste naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

9. Ror *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

10. Navedite značenje riječi "ror" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

11. Štaub / štaubcuker *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

12. Navedite značenje riječi "štaub šećer" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

13. Šmarn *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

14. Navedite značenje riječi "šmarn" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

15. Cveba *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

16. Navedite značenje riječi "cveba" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

17. Fruštik *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

18. Navedite značenje riječi "fruštik" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

19. Faširati *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

20. Navedite značenje riječi "faširati" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

21. Gurt *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

22. Navedite značenje riječi "gurt" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

23. Dihtung *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

24. Navedite značenje riječi "dihtung" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

25. Šaltati *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

26. Navedite značenje riječi "šaltati" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

27. Šaraf *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

28. Navedite značenje riječi "šaraf" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

29. Šloser *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

30. Navedite značenje riječi "šloser" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

31. Ler *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

32. Navedite značenje riječi "ler" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

33. Rolkragn *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

34. Navedite značenje riječi "rolkragn" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

35. Štrik *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

36. Navedite značenje riječi "štrik" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

37. Cvike / cvikeri *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

38. Navedite značenje riječi "cvike / cvikeri" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

39. Bademantil *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

40. Navedite značenje riječi "bademantil" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

41. Štof *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

42. Navedite značenje riječi "štof" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

43. Ceker *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

44. Navedite značenje riječi "ceker" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

45. Haustor *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

46. Navedite značenje riječi "haustor" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

47. Mort *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

48. Navedite značenje riječi "mort" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

49. Rašpa *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

50. Navedite značenje riječi "rašpa" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

51. Špajza *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

52. Navedite značenje riječi "špajza" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

53. Brener *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

54. Navedite značenje riječi "brener" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

55. Špigl *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

56. Navedite značenje riječi "špigl" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

57. Fašnik *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

58. Navedite značenje riječi "fašnik" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

59. Tanc / tancati *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

60. Navedite značenje riječi "tanc / tancati" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

61. Šmajhlati *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

62. Navedite značenje riječi "šmajhlati" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

63. Kuš *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

64. Navedite značenje riječi "kuš" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

65. Ringišpil *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

66. Navedite značenje riječi "ringišpil" na hrvatskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

67. Ringeraja *

Označite samo jedan oval.

- Nikad nisam čuo/la tu riječ
- Čuo/la sam je, ali ne znam što znači
- Znam što znači, ali je nikad ne koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i ponekad je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)
- Znam što znači i često je koristim (misli se na komunikaciju na hrvatskom jeziku)

68. Navedite što označava riječ "ringeraja" ako ste u prethodnom pitanju naveli da je znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

Kraj

Za potvrdu završeta ankete kliknite next.
Hvala na sudjelovanju.

Google nije izradio niti podržava ovaj sadržaj.

Google Obrasci

GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLOVENSKIM JEZICIMA

Poštovana kolegice, poštovani kolega,

Pre svega, hvala Vam što ste pristali odvojiti vreme za popunjavanje ove ankete, koje će trajati do 10 minuta.

Anketa se sprovodi za potrebe pisanja diplomskog rada „GERMANIZMI U ZAPADNOJUŽNOSLOVENSKIM JEZICIMA: KARAKTERISTIKE I UPOTREBA KOD MLADIH ODRASLIH GOVORNIKA HRVATSKOG, SLOVENSKOG I SRPSKOG JEZIKA“ na Diplomskom studiju južnoslavenskih jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu .

Anketa je namenjena isključivo studentima Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu koji su izvorni govornici srpskog jezika.

Anketa je anonimna, a dobijeni rezultati korišće se isključivo u istraživačke svrhe. Učešće u istraživanju je dobrovoljno i u svakom trenutku možete odustati. Molimo Vas da popunite ceo upitnik, jer u protivnom nije upotrebljiv.

Pritiskom na dugme „Dalje“ iskazujete saglasnost da učestvujete u istraživanju.

Ako su Vam potrebne dodatne informacije, slobodno me kontaktirajte na mdravine@ffzg.hr

Hvala na pomoći!

Studentica Mirna Dravinec

Filozofski fakultet u Zagrebu

---

* Označava obavezno pitanje

1. Dob *

---

2. Pol *

Označite samo jedan oval.

M

Ž

Ostalo: _____

3. Da li studirate na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu? *

Označite samo jedan oval.

DA

NE

4. Nivo studija *

Označite samo jedan oval.

Osnovne studije

Master studije

Ostalo: _____

5. Materinski jezik *

Označite samo jedan oval.

Srpski

Ostalo: _____

6. Ocenite svoje znanje nemačkog jezika koristeći tabelu dostupnu na linku <https://www.goethe.de/ins/cs/sr/spr/kon/stu.html>

Označite samo jedan oval.

- Nikakvo
- Osnovno – nivo A1
- Osnovno – nivo A2
- Samostalno – nivoi B1 i B2
- Kompetentno – nivoi C1 i C2

7. U kojem ste srpskom upravnom okrugu živeli najveći deo života? *

Označite samo jedan oval.

- Grad Beograd
- Mačvanski upravni okrug
- Kolubarski upravni okrug
- Podunavski upravni okrug
- Braničevski upravni okrug
- Šumadijski upravni okrug
- Pomoravski upravni okrug
- Borski upravni okrug
- Zaječarski upravni okrug
- Zlatiborski upravni okrug
- Moravički upravni okrug
- Raški upravni okrug
- Rasinski upravni okrug
- Nišavski upravni okrug
- Toplički upravni okrug
- Pirotski upravni okrug
- Jablanički upravni okrug
- Pčinjski upravni okrug
- Kosovski upravni okrug

- Pečki upravni okrug
- Prizrenski upravni okrug
- Kosovskomitrovački upravni okrug
- Kosovskopomoravski upravni okrug
- Sremski upravni okrug
- Severnobanatski upravni okrug
- Južnobanatski upravni okrug
- Srednjobanatski upravni okrug
- Severnobački upravni okrug
- Zapadnobački upravni okrug
- Južnobački upravni okrug
- Najveći deo života proveo/la sam van Srbije

Anketa

Sledeća pitanja odnose se na Vaše znanje o značenju i upotrebi 30 germanizama.

Na svaku reč odnose se dva pitanja.

U prvom pitanju od Vas se traži da izaberete odgovor koji se najviše odnosi na Vas (na Vaše znanje i upotrebu reči). **Odgovor na pitanje je obavezan.**

- a) Nikada nisam čuo/la tu reč
- b) Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- c) Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- d) Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- e) Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

U drugom pitanju od Vas se traži da navedete značenje reči na srpskom ako ste naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

8. Ror/rema *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

9. Navedite značenje reči "ror/rema" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

10. Štaub šećer *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

11. Navedite značenje reči "štaub šećer" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

12. Šmarne *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

13. Navedite značenje reči "šmarne" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

14. Cveba *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

15. Navedite značenje reči "cveba" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

16. Fruštuk *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

17. Navedite značenje reči "fruštuk" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

18. Faširati *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

19. Navedite značenje reči "faširati" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

20. Gurtna *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

21. Navedite značenje reči "gurtna" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

22. Dihtung *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

23. Navedite značenje reči "dihtung" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

24. Šaltati *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

25. Navedite značenje reči "šaltati" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

26. Šaraf *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

27. Navedite značenje reči "šaraf" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

28. Šloser *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

29. Navedite značenje reči "šloser" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

30. Ler *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

31. Navedite značenje reči "ler" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

32. Rolka *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

33. Navedite značenje reči "rolka" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da c znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

34. Štrik *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

35. Navedite značenje reči "štrik" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da g znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

36. Cvike/cvikeri *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

37. Navedite značenje reči "cvike/cvikeri" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju nav
da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

38. Bademantil *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

39. Navedite značenje reči "bademantil" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju nave
da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

40. Štof *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šts znači
- Znam šts znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šts znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

41. Navedite značenje reči "štof" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

42. Ceker/ceger *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

43. Navedite značenje reči "ceker/ceger" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

44. Haustor *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

45. Navedite značenje reči "haustor" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

46. Mort *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

47. Navedite značenje reči "mort" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

48. Rašpa *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

49. Navedite značenje reči "rašpa" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

50. Špajz/špajza *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

51. Navedite značenje reči "špajz/špajza" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

52. Brener *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

53. Navedite značenje reči "brener" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

54. Špigl *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

55. Navedite značenje reči "špigl" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da g znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

56. Fašnik *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

57. Navedite značenje reči "fašnik" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

58. Tanc *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

59. Navedite značenje reči "tanc" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

60. Šmajhlovati *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

61. Navedite značenje reči "šmajhlovati" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

62. Kuš *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

63. Navedite značenje reči "kuš" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

64. Ringišpil *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

65. Navedite značenje reči "ringišpil" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da ga znate (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

---

66. Ringe-ringe-rajaja *

Označite samo jedan oval.

- Nikada nisam čuo/la tu reč
- Čuo/la sam je, ali ne znam šta znači
- Znam šta znači, ali je nikad ne koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i ponekad je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)
- Znam šta znači i često je koristim (odnosi se na komunikaciju na srpskom)

67. Navedite šta označava "ringe-ringe-rajaja" na srpskom jeziku ako ste u prethodnom pitanju naveli da znate tu reč (**odgovor na pitanje nije obavezan**).

Kraj

Da biste potvrdili završetak ankete, kliknite "Dalje".
Hvala na učešću.

Google nije izradio niti podržava ovaj sadržaj.

Google Obrasci